

SOTILAS- JA VIRKAPUKUJA KOSKEVAT NORMIT

4.12.2014

PVM HPALV 001 - PELOGOS- SOTILAS- JA VIRKAPUVUT PUOLUSTUSVOIMISSA

Normikokoelman lyhenne

PVMK-PE

Peruste

Laki puolustusvoimista (551/2007) 45 §
Asevelvollisuuslaki (1438/2007)

Voimassaoloaika

1.1.2015 lukien toistaiseksi

Laatija

Pääesikunnan logistiikkaosasto

Lisätietoja antaa

Pääesikunnan logistiikkaosasto

Kumoaa

PVM HPALV 001 -PELOGOS; HG364/29.3.2010 "Sotilas- ja
virkapuvut puolustusvoimissa"

Säilytys

Sähköinen arkistointi
- Puolustusvoimien asianhallintajärjestelmä/Pv normitietokanta
Pysyvästi säilytettävät normikokoelmat
- Pääesikunnan kirjaamo

Muutostiedot

Versio	Pvm	Asiakirja- numero	Muutos	Laatija
1.0		HK904	Alkuperäinen	Juha Karjalainen

SISÄLTÖ

PVM HPALV 001 - PELOGOS- SOTILAS- JA VIRKAPUVUT PUOLUSTUSVOIMISSA	1
1 ASIAKIRJAN TARKOITUS	3
2 KÄSITTEET	3
2.1 Sotilaspuku ja virkapuku	3
2.2 Sotilaspukine ja virkapukine	3
2.3 Sotilaspuvussa ja virkapuvussa kannettavat merkit ja tunnukset	3
3 PUOLUSTUSVOIMIEN SOTILASPUVUN JA VIRKAPUVUN KÄYTTÖ	4
3.1 Ammattisotilaat	4
3.2 Reserviläiset, evp-henkilöt ja varusmiespalveluksen tai naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittaneet yli 60 vuotiaat ei-asevelvolliset sekä sitoumuksen tehneet siviilihenkilöt ja muut siviilit	5
3.3 Puolustusvoimien virkapuvun käyttö	6
4 MERKKIEN JA TUNNUSTEN KÄYTTÖ SOTILAS- JA VIRKAPUVUSSA	6
5 MUUT MÄÄRÄYKSET	6

1 ASIAKIRJAN TARKOITUS

Tällä asiakirjalla määrätään puolustusvoimien sotilaspuvuista ja virkapuvuista sekä sotilaspuvun käyttämisestä.

Tarkemman normituksen sotilaspukujen ja virkapukujen kuosista, laadusta, väristä, kokoonpanoista ja käytöstä sekä sotilas- ja virkapuvuissa kannettavista merkeistä ja tunnuksista antaa Pääesikunta työjärjestyksensä mukaisilla hallinnon sisäisillä määräyksillä.

Sotilas- ja virkapukujen pukineet ja yleisimmät pukuyhdistelmät esitetään sotilas- ja virkapukukuvastossa, jossa on myös linkit sotilas- ja virkapukujen käyttöä ohjaaviin normeihin. Kuvasto ja normit löytyvät Torni-portaalista osoitteesta "Tietopankit - Hakemistot - Virkapuvut - Sotilas- ja virkapuvut" ja Internetistä osoitteesta <http://www.puolustusvoimat.fi/wcm/erikoissivustot/sotilaspuvut/suomeksi/>.

Lisäksi normit ovat julkaistu PVAH-järjestelmän Pv normitietokannassa.

2 KÄSITTEET

2.1 Sotilaspuku ja virkapuku

Sotilaspuku ja virkapuku ovat Pääesikunnan vahvistamia, määrätyn kuosisia, laatuksia ja värisiä asukokonaisuuksia niihin liittyvine merkkeineen ja tunnuksineen.

Sotilaspuku muodostetaan yhdistelemällä sotilaspukineita, merkkejä ja tunnuksia.

Virkapuku muodostetaan yhdistelemällä virkapukineita, merkkejä ja tunnuksia.

2.2 Sotilaspukine ja virkapukine

Sotilaspukineella tarkoitetaan sotilashenkilökunnalle vahvistettua, määrätyn kuosisia, laatuista ja väristä asustetta ja varustetta.

Virkapukineella tarkoitetaan puolustusvoimien erikseen määritetyille siviilihenkilökunnalle vahvistettua määrätyn kuosisia, laatuista ja väristä asustetta ja varustetta.

2.3 Sotilaspuvussa ja virkapuvussa kannettavat merkit ja tunnukset

Sotilaspuvussa ja virkapuvussa kannettavalla merkillä ja tunnuksella tarkoitetaan sotilaspukineen tai virkapukineen tiettyyn kohtaan kiinnitettävää esinettä, jonka muoto, mitat, kuviointi, materiaali, väri ja kiinnitystapa ovat tarkoin määritetyt.

Arvomerkeillä osoitetaan niiden käyttäjän sotilas- tai palvelusarvo. Muilla merkeillä osoitetaan asianomaisen henkilön toimiala tai tehtävä, sotilas- tai muu koulutus, suoritettu

tutkinto, sotilasvirka- tai muita ansioita sekä erityiset vaatimukset täyttävä kunto- tai taitosuoritus.

Tunnuksella osoitetaan kansallisuus, puolustushaara, aselaji sekä esikunta, joukko-osasto, eräät joukko-yksiköt tai sotilaslaitos, jossa kyseinen henkilö palvelee tai on aiemmin palvellut.

Sotilas- ja virkapuvuissa kannettavista merkeistä ja tunnuksista on määrätty yksityiskohdaisemmin Pääesikunnan henkilöstöosaston normeilla PVHSM HENKILÖSTÖALA 038 (Sotilaspuvussa ja virkapuvussa kannettavat merkit ja tunnukset) sekä PVMK - PEHENKOS 006 (Kunnia- ja ansiomerkkien kantaminen). Normit löytyvät Torni-portaalista osoitteesta "Tietopankit - Hakemistot - Virkapuvut - Sotilas- ja virkapuvut" ja Internetistä osoitteesta <http://www.puolustusvoimat.fi/wcm/erikoissivustot/sotilaspuvut/suomeksi/>.

Lisäksi normit ovat julkaistu PVAH-järjestelmän Pv normitietokannassa.

3 PUOLUSTUSVOIMIEN SOTILASPUVUN JA VIRKAPUVUN KÄYTTÖ

3.1 Ammattisotilaat

Ammattisotilaalla tarkoitetaan tässä Puolustusvoimien vakinaisessa tai määräaikaisessa sotilasvirassa palvelevaa tai henkilöä, joka on nimitetty puolustusvoimissa määräaikaiseen virkasuhteeseen määrätynä sotilastehtävään sekä kadettia ja sopimussotilasta.

Velvollisuudesta käyttää puolustusvoimien sotilaspukua säädetään puolustusvoimista annetun lain (551/2007) 45 §:ssä seuraavaa. *"Puolustusvoimien ammattisotilas ja sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetun lain mukaisessa palvelussuhteessa oleva on velvollinen palveluksessa käyttämään puolustusvoimien sotilaspukua, jollei virkatehtävien laadun tai muun syyn vuoksi toisin määrätä."*

Edellä mainitun henkilön on käytettävä sotilaspukua myös, ellei tilaisuuden järjestäjä toisin määrää:

- virallisissa tilaisuuksissa, joissa tasavallan presidentin on ilmoitettu olevan läsnä
- puolustusvoimien lippujuhlapäivän tai valtiollisen juhlapäivän johdosta järjestettävissä virallisissa tilaisuuksissa ja
- sotilashautajaisissa

Muissa tilaisuuksissa sotilaspuvun käyttö määräytyy tilaisuuden luonteen mukaan.

Pääesikunnan päällikkö voi erityisestä syystä oikeuttaa muunkin kuin edellä mainitun puolustusvoimien palveluksessa olevan henkilön tilapäisesti tai pysyvästi käyttämään sotilaspukua. Käyttöoikeutta on anottava kirjallisesti. Anomus perusteluineen on lähetettävä virkateitse Pääesikunnan logistiikkaosastolle.

Sotilasvirasta puolustusministeriön virkaan siirtyneellä henkilöllä on oikeus käyttää puo-

Iustusvoimien sotilaspukua siten, kuin siitä puolustusministeriössä sisäisesti määrätään.

Rajavartiolaitoksen sotilasvirassa olevalla virkamiehellä on oikeus käyttää puolustusvoimien sotilaspukua tai siihen kuuluvaa pukinetta siinä laajuudessa, kuin siitä rajavartiolaitoksessa sisäisesti määrätään.

Virkamatkalla tai virantoimituksessa ulkomailla on ammattisotilaalla oikeus kansainvälisen käytännön mukaisesti käyttää sotilaspukua, jollei virkatehtävien laadun tai muun syyn vuoksi toisin määrätä.

Tarkemmat määräykset ammattisotilaiden sotilaspukujen käytöstä kotimaassa ja ulkomailla annetaan Pääesikunnan logistiikkaosaston normissa PVHSM HPALV 002 - PE-LOGOS ” Puolustusvoimien sotilaspukujen käyttömääräykset”.

3.2 Reserviläiset, evp-henkilöt ja varusmiespalveluksen tai naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittaneet yli 60 vuotiaat ei-asevelvolliset sekä sitoumuksen tehneet siviilihenkilöt ja muut siviilit

Palveluksessa olevan asevelvollisen velvollisuudesta käyttää sotilaspukua säädetään asevelvollisuuslain (1438/2007) 66 §:ssä.

Palveluksessa olevan asevelvollisen tulee käyttää sotilaspukua, jollei palvelustehtävän laadun tai muun syyn vuoksi yksittäistapauksissa toisin määrätä.

Lähtökohtaisesti reserviin tai varareserviin kuuluvalla asevelvollisella (reserviläisellä) on oikeus käyttää samoja sotilaspukuja kuin ammattisotilaat käyttävät.

Vakinaisesta tai määräaikaisesta palveluksesta (sotilasvirasta) eronneella tai sotilasvirasta eläkkeelle jääneellä henkilöllä (evp-henkilöllä) on fyysisestä iästään riippumatta voimassa olevien sotilaspukukokoonpanojen lisäksi oikeus käyttää niitä sotilaspukukokoonpanoja, jotka olivat voimassa hänen siirtyessään eläkkeelle tai erotessaan palveluksesta.

Yli 60-vuotiaalla varusmiespalveluksen tai naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittaneella henkilöllä (ei- asevelvollisella) sekä hyväksytyn kirjallisen sitoumuksen Puolustusvoimien tai/ja Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen kanssa tehneillä siviilihenkilöillä on oikeus käyttää sotilaspukuja (maastosuojavaatetusta) eri tilaisuuksissa reserviläisiä rajoitetummin oikeuksin.

Puolustusvoimien palkattuun siviilihenkilöstöön kuuluvat reserviläiset käyttävät sotilaspukuja samoilla periaatteilla kuin muutkin reserviläiset.

Pääesikunnan logistiikkaosaston normilla PVHSM HPALV 002 - PELOGOS (Puolustusvoimien sotilaspukujen käyttömääräykset) annetaan yksityiskohtaiset määräykset ja ohjeet sotilaspukujen käytöstä eri tilaisuuksissa kotimaassa ja ulkomailla reserviläisille, evp-henkilöille, ei-asevelvollisille ja sitoumuksen tehneille siviilihenkilöille sekä muille siviili-

henkilöille.

3.3 Puolustusvoimien virkapuvun käyttö

Jos puolustusvoimien muussa kuin ammattisotilaan tehtävässä palvelevaan henkilöstöön kuuluvan tehtävä tai virka-asema sitä edellyttää, Pääesikunta voi velvoittaa asianomaisen käyttämään tehtävänsä tai virka-asemansa mukaista virkapukua.

Virkapukuja ovat velvollisia käyttämään virkatehtävissään puolustusvoimien palopäällystön tehtävissä palvelevat (PV:n pelastusjohtaja ja pelastuspäälliköt) sekä vahtimestarit ja autonkuljettajat, ellei joukko-osaston komentaja (vast), esikunnan tai laitoksen päällikkö virkatehtävän laadun tai muun syyn vuoksi toisin määrää.

Puolustusvoimien virkapukujen käyttö on ohjeistettu Pääesikunnan logistiikkaosaston normilla PVHSM HPALV 003 - PELOGOS (Puolustusvoimien virkapukujen käyttömääräykset).

4 MERKKIEN JA TUNNUSTEN KÄYTTÖ SOTILAS- JA VIRKAPUVUSSA

Sotilaspuvussa ja virkapuvussa saa kantaa vain pukuun asianmukaisessa järjestyksessä vahvistettuja merkkejä ja tunnuksia.

Yksityiskohtaiset määräykset kunniamerkkien, merkkien ja tunnusten käytöstä puolustusvoimien sotilas- ja virkapuvussa antaa Pääesikunnan henkilöstöosasto normeilla PVHSM HENKILÖSTÖALA 038 (Sotilaspuvussa ja virkapuvussa kannettavat merkit ja tunnukset) sekä PVMK - PEHENKOS 006 (Kunnia- ja ansiomerkkien kantaminen).

5 MUUT MÄÄRÄYKSET

Sotilaspukineista ja virkapukineista aiheutuvien kustannusten korvaamisesta on voimassa mitä siitä erikseen säädetään tai määrätään. Sotilas- ja virkapukineiden kehittämistointaa johtaa Pääesikunnan logistiikkaosasto.

Pääesikunnan päällikkö
Vara-amiraali

Juha Rannikko

Sotatalouspäällikkö
Kenraaliluutnantti

Raimo Jyväsjärvi

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

LIITTEET

JAKELU

Pv joukko-osastot
PE osastot
PLM kirjaajat
Rajavartiolaitos Rajavartiolaitoksen Esikunta (RVLE)
Maanpuolustuskoulutusyhdistys (MPK) ry Keskustoimisto
Upseeriliitto ry
Päällystöliitto Ry
Aliupseeriliitto ry
Maanpuolustuksen teknisten toimihenkilöiden liitto ry
Maanpuolustuksen Henkilökuntaliitto MPHL ry.
Suomen Reserviupseeriliitto ry
Reserviläisliitto ry
Reservin Aliupseerien Liitto ry

TIEDOKSI

18.12.2019

PVHSM HPALV 002 - PELOGOS- PUOLUSTUSVOIMIEN SOTILASPUKUJEN KÄYTTÖMÄÄRÄYKSET

Normikokoelman lyhenne

PVHSMK-PE

Peruste

Pääesikunnan työjärjestys 2018 (HN706/7.2.2018)

Pääesikunnan logistiikkaosaston työjärjestys 2018 (HO103/23.2.2018)

Asiaan liittyvä lainsäädäntö ja muut ohjeet

Laki puolustusvoimista (551/2007) 45 §

Asevelvollisuuslaki (1438/2007)

Laki vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta (556/2007 muutoksineen,
muutokset voimaan 1.1.2020)

PVM HPALV 001 - PELOGOS Sotilas- ja virkapuvut puolustusvoimissa
/HK904

Voimassaoloaika

1.1.2020 lukien toistaiseksi

Laatija

Pääesikunta Logistiikkaosasto

Lisätietoja antaa

Pääesikunta Logistiikkaosasto

Kumoaa

PVHSM HPALV 002 -PELOGOS; HN156/16.2.2017
"Puolustusvoimien sotilaspukujen käyttömääräykset"

Säilytys

Sähköinen arkistointi

- PVAH-järjestelmä / Pv PANOS

Normin muutoshistoria

Versio	Pvm	Asiakirja-numero	Muutos	Laatija
1.0	4.12.2014	HK905	Alkuperäinen	JKar
2.0	16.2.2017	HN156	- Luku 1: Muutos normin julkaisuosoitteessa puolustusvoimat.fi-sivustoilla. Uusi osoite on http://puolustusvoimat.fi/sotilas-ja-virkapuvut . - Luku 2.5: Lisätty tilaisuuksiin, joissa luvussa 2.5 määritetyillä henkilöillä on oikeus tai mahdollisuus käyttää sotilaspukuja ja sotilaspukineista muodostettavia kokoonpanoja kotimaassa. Lisäys: muiden maanpuolustusjärjestöjen juhla-, edustus- ja kilpailutilaisuuksissa.	JKar
3.0	12/2019	HP974	- Sisältöä / lukujen järjestystä ja otsikointia muutettu, mm. luku 2.3 lisätty - Luku 1; Normin julkaisuosoite Torni-portaalissa muuttunut - Luku 2.1; Maininta Puolustusvoimista annetun lain (551/2007) 45 §:n säädöksistä (1 momentti) sotilaspukujen käyttöön liittyen lisätty - Luku 2.2; Määritelmiä tarkistettu ja lisätty määritelmä sotilaspuvuista - Luku 2.3; Käyttöoikeuksien käsittely- ja päätösvastuita tarkistettu (uusi luku) - Luku 2.5; Sotilaspuvun käyttöä puoluepoliittisessa toiminnassa, vaalimainonnassa ja mielenosoituksissa sekä mielipiteenilmaisun tilaisuuksissa koskeva osuus lisätty YLPALVO 2017 (luku 9.4, kohdat 548 ja 549) mukaisesti - Luku 2.6; - Eri henkilöitä (reserviläiset, evp-henkilöt ja ei-asevelvolliset sekä sitoumuksen tehneet) koskevia sotilaspukujen käyttömääräyksiä kotimaan tilaisuuksissa tarkistettu vastaamaan Lain vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta muutoksia - Reserviläisten mahdollisuus käyttää omia M05 RES maastopukuja sekä jalkineita ja käsineitä Puolustusvoimien harjoituksissa ja muissa tilaisuuksissa lisätty - Luku 2.7.2; Useita henkilöitä (reserviläiset, evp-henkilöt ja ei-asevelvolliset) koskevien yhteisten anomusten laatimisen ja ratkaisun menettelytavat liittyen sotilaspukujen käyttöön ulkomailla tarkistettu/muutettu - Luku 2.9; Ohjeistus sotilaspuvun yhteydessä käytettävistä muista asusteista ja varusteista lisätty YLPALVO 2017 (luku 3.6; kohta 88) mukaisesti - Luku 2.10.1;	JKar

			• Maastosuoja- ja suojavaatetuksen käyttöä sidosryhmätilaisuuksissa tarkistettu • Taistelupaidan käyttöä koskeva ohjeistus lisätty ja vaatetuksen järjestelmävastuuseen liittyvät tehtävät tarkistettu/muutettu työjärjestyksien mukaisesti - Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen esikunnalta Järjestelmäkeskukselle - Luku 2.13; Rakuunasoihtokunnan edustuspuvun m/17 käyttöä koskeva ohjeistus lisätty ja Uudenmaan Rakuunoiden perinnepukua m/22 koskeva ohjeistus poistettu (M/22 puku poistettu käytöstä) - Liite 1; Erikoisjääkäriin kuoripuku ja taistelupaita lisätty maastosuojavaatetusten m/05 ja m/91 kokoonpanoihin sekä taistelupaidan, reserviläisten omien maastopukujen M05 RES, palkatun sotilashenkilöstön omien erikoisjääkärien kuoripukujen ja muun oman vaatetuksen käytön ohjeistus lisätty - Liitteet 2-3 ja 6; Maininta/ huomautus puolikenkien (palveluskengät) ja avokkaiden kärjen leveydestä (n. 3-5 cm) sekä sadetakin m/83 käytöstä poistamisesta (1.1.2021 lukien) lisätty Liite 7: Kadettien juhlapuvun kokoonpanoon lisätty mustat korvalaput ja mustat nahkasormikkaat - Liite 8; • Kaartin jääkäriyrykmentin kunniakomppanian edustuspuvun (m/83) kokoonpano poistettu (puku poistettu käytöstä) • Maavoimien ja Ilmavoimien kunniaosastojen edustuspuvun kokoonpanoon eritelty kaikki pukineet • Merivoimien laivastojoukoista muodostetun kunniaosaston edustuspuvun kokoonpanoon lisätty mustat nahkasormikkaat ja musta kantohihna sekä maininta sadetakin m/83 käytöstä poistamisesta. • Kaartin jääkäriyrykmentin kunniakomppanian edustuspuvun m/10 kokoonpanoon lisätty mustat kiiltonahkakengät - Liite 9; • Maavoimien, Ilmavoimien ja Merivoimien soittokuntien esiintymispukua I täydennetty (hame, avokkaat, sukkahousut, musta nuottilaukku/MAAVSK ja ILMAVSK) • Maavoimien, Ilmavoimien ja Merivoimien soittokuntien esiintymispukua II täydennetty (hame, juhla-avokkaat, sukkahousut) sekä edustuspuvun m/03 kokoonpanoon lisätty sadetakki	
--	--	--	---	--

			- Kaartin soittokunnan edustuspuvun m/95 kokoonpanoa täydennetty usealla pukineella - Ilmavoimien soittokunnan edustuspukua m/15 täydennetty olkapunoksilla - Rakuunasoittokunnan edustuspuvun m/17 kokoonpano lisätty (uusi puku)	
			- Liite 10; Barettien käyttöä koskeva liite lisätty (uusi liite)	

Sisällys

PVHSM HPALV 002 - PELOGOS- PUOLUSTUSVOIMIEN SOTILASPUKUJEN KÄYTTÖMÄÄRÄYKSET	1
1 ASIAKIRJAN TARKOITUS	7
2 SOTILASPUVUN KÄYTTÖ	7
2.1 Yleistä	7
2.2 Määritelmät	8
2.3 Sotilaspukujen käyttöoikeuksien käsittely- ja päätösvastuut	8
2.4 Puolustushaaran mukaan käytettävän sotilaspuvun määräytyminen	9
2.5 Sotilaspuvun käyttö siviili- ja vastaavissa tilaisuuksissa	10
2.6 Sotilaspukujen käyttömääräykset kotimaassa (reserviläiset, evp-henkilöt ja ei-asevelvolliset sekä sitoumuksen tehneet)	11
2.7 Sotilaspuvun käyttömääräykset ulkomailla	14
2.7.1 Ammattisotilaat	14
2.7.2 Reserviläiset, evp-henkilöt ja ei-asevelvolliset	15
2.7.3 Sitoumuksen tehneet henkilöt ja muut siviilit	16
2.8 Pukinekohtaisia erityismääräyksiä	17
2.9 Muita sotilaspuvun käytön yleismääräyksiä	18
2.10 Sotilaspukujen käyttötarkoitukset ja kokoonpanot	19
2.10.1 Maastosuoja-, suoja- ja erikoisvaatetus sekä varusmiesten vaatetus	19
2.10.2 Kevyt palveluspuku	21
2.10.3 Palveluspuku	23
2.10.4 Merivoimien hellepuku	25
2.10.5 Pieni juhlapuku	26
2.10.6 Juhlapuku	27
2.10.7 Paraatipuku	29
2.11 Kadettien sotilaspuvut ja erikoismääräykset	32
2.12 Kunniaosastojen edustuspuvut	32
2.13 Soittokuntien esiintymis- ja edustuspuvut	32
3 SOTILASPUVUISTA JA SOTILAAN PUKEUTUMISESTA ANNETTAVA MUU NORMITUS	
33	

LIITTEET

- Maastosuojavaatetuksen m/05 ja m/91 yleisimmät pukineet
- Maa-, ilma- ja merivoimien kevyen palveluspuvun kokoonpanot
- Maa-, ilma- ja merivoimien palveluspuvun sekä merivoimien hellepuvun kokoonpanot
- Maa-, ilma- ja merivoimien pienen juhlapuvun kokoonpanot

5. Maa-, ilma- ja merivoimien juhlapuvun kokoonpanot
6. Maa-, ilma- ja merivoimien paraatipuvun kokoonpanot
7. Kadetin juhlapuvun kokoonpanot
8. Kunniaosastojen edustuspukujen kokoonpanot
9. Soittokuntien esiintymis- ja eduspukujen kokoonpanot
10. Barettien käyttö

1 ASIAKIRJAN TARKOITUS

Tämä asiakirja sisältää oikeussääntönä annetun määräyksen PVM HPALV 001 - PELOGOS "Sotilas- ja virkapuvut puolustusvoimissa" velvoittaman tarkemman normituksen sotilaspukujen käytöstä.

Sotilas- ja virkapukujen pukineet ja yleisimmät pukuyhdistelmät esitetään sotilas- ja virkapukukuvastossa, jossa on myös linkit myös sotilas- ja virkapukujen käyttöä ohjaaviin normeihin. Kuvasto ja normit löytyvät Torni-portaalista osoitteesta "Puolustusvoimat - Toimialat - Logistiikka - Huoltopalvelut - Sotilas- ja virkapuvut Puolustusvoimissa" ja internetistä osoitteesta <http://puolustusvoimat.fi/sotilas-ja-virkapuvut>.

Sotilaspuvuissa kannettavista merkeistä ja tunnuksista on määrätty yksityiskohtaisemmin Pääesikunnan henkilöstöosaston normeilla PVHSM HENKILÖSTÖALA 038 (Sotilaspuvussa ja virkapuvussa kannettavat merkit ja tunnukset) sekä PVMK - PEHENKOS 006 (Kunnia- ja ansiomerkkien kantaminen). Normit löytyvät Torni-portaalista ja sekä Internetistä edellä mainituista osoitteista.

Lisäksi normit ovat julkaistu PVAH-järjestelmän Pv PANOS -tietokannassa.

2 SOTILASPUVUN KÄYTTÖ

2.1 Yleistä

Puolustusvoimissa käytettävät sotilaspuvut, niiden kuosit, värit ja kokoonpanot määrää Pääesikunta. Sotilaspuvuissa saa käyttää vain niiden kokoonpanoihin kuuluvia sotilaspukineita sekä erikseen vahvistettuja merkkejä ja tunnuksia.

Sotilaspukineiden tulee olla väritään, laadultaan, kuosiltaan ja malliltaan niistä annettujen määräysten mukaisia. Niiden ulkoasun ja kaavoituksen muuttaminen on kiellettyä.

Puolustusvoimissa käytettäviä sotilaspukuja ja sotilaspukineista muodostettavia kokoonpanoja ovat:

- Kevyt palveluspuku
- Palveluspuku ml. merivoimien hellepuku
- Pieni juhlapuku
- Juhlapuku
- Paraatipuku
- Maastosuojavaatetuksesta muodostetut sotilaspuvut
- Kadettien sotilaspuvut
- Kunniaosastojen edustuspuvut
- Soittokuntien esiintymis- ja edustuspuvut

Sotilaspukujen ja -pukineiden käytössä on huomioitava Puolustusvoimista annetun lain (551/2007) 45 §:n säädökset, joiden mukaan muu kuin 1 momentissa tarkoitettu, asevelvollisuuslaissa ja naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetussa laissa

(194/1995) tarkoitettua palvelusta suorittava tai sotilasvirkaan koulutettava (ml. kriisinhallintatehtävissä palveleva sotilas) ei saa käyttää puolustusvoimien sotilaspukua taikka pukuun kuuluvaa asustetta erehdyttävästi muistuttavaa asua tai pukinetta sillä tavoin, että voi syntyä vaikutelma käyttäjän asemasta ammattisotilaana, jollei puolustusvoimien toimivaltainen viranomainen anna siihen erityisestä syystä lupaa.

2.2 Määritelmät

Tässä määräyksessä

- 1) **Ammattisotilaalla** tarkoitetaan sotilasvirassa palvelevaa tai henkilöä, joka on nimitetty Puolustusvoimissa määräaikaiseen virkasuhteeseen määrätynä sotilastehtävään sekä kadettia ja sopimussotilasta.
- 2) **Evp-henkilöllä** tarkoitetaan Puolustusvoimien vakinaisesta tai määräaikaisesta palveluksesta (sotilasvirasta) eronnutta tai sotilasvirasta eläkkeelle jäänyttä henkilöä.
- 3) **Reserviläisellä** tarkoitetaan varusmiespalveluksen tai naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittanutta 18 - 60 vuotiasta henkilöä.
- 4) **Ei-asevelvollisella** tarkoitetaan yli 60-vuotiasta varusmiespalveluksen tai naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittanutta henkilöä, jolla on aiemmin ollut reserviläisstatus.
- 5) **Siviilihenkilöllä** tarkoitetaan varusmiespalveluksen tai naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittamatonta henkilöä.
- 6) **Sitoumuksen tehneellä** henkilöllä tarkoitetaan varusmiespalveluksen tai naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittamatonta henkilöä, jolla on vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain 28 §:n mukainen hyväksytty kirjallinen sitoumus Puolustusvoimien (vähintään 18-vuotias, enintään 60-vuotias) tai/ja Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (vähintään 18-vuotias, ei yläikärajaa) kanssa.
- 7) **JOINT-pukeutumisella** tarkoitetaan puolustushaaran mukaiseen sotilaspukuun pukeutumista.
- 8) **Sotilaspuvulla** tarkoitetaan Pääesikunnan vahvistamaa, määrätyn kuosista, laatuista ja väristä asukokonaisuutta. Sotilaspuku muodostetaan Pääesikunnan vahvistamista sotilaspukineista sekä niissä kannettavista Puolustusvoimien virallisista arvomerkeistä sekä muista merkeistä ja tunnuksista.

2.3 Sotilaspukujen käyttöoikeuksien käsittely- ja päätösvastuut

Pääesikunnan logistiikkaosasto (PELOGOS) vastaa sotilas- ja virkapukujen käyttöä ohjaavien määräysten (normien) ylläpidosta sekä ratkaisee reserviläisten, evp-henkilöiden, ei-asevelvollisten (yli 60-vuotiaat varusmiespalveluksen tai naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittaneet) sekä sitoumuksen tehneiden siviilihenkilöiden ja muiden siviilihenkilöiden sellaiset sotilaspukujen kotimaan ja ulkomaan käyttöoikeutta koskevat anomukset, joihin hallintoyksikön / joukko-osaston tai aluetoimiston toimivalta ei riitä. Lisäksi PELOGOS käsittelee puolustusvoimien siviilivirassa palvelevan henkilöstön tilapäiset tai pysyvät sotilaspukujen käyttöoikeusanomukset kotimaassa ja ulkomailla (sis. kansainväliset siviilitehtävät), joihin hallintoyksikön / joukko-osaston toimivalta ei riitä. PELOGOS esittelee uusien sotilaspukineiden ja -pukujen käyttöönoton hyväksynnän Pääesikunnan päällikölle, jolle

kuuluu asiassa päätösvalta. Maastosuoja-, suoja- ja erikoisvaatetuksen käyttöönoton hyväksynnän vastuut on esitetty luvussa 2.10.1.

Sotilaspukineiden kehittämiseen liittyen PELOGOS voi määrääjäksi antaa erilliselle kohderyhmälle luvan käyttää sotilaspukujensa kanssa muitakin kuin niiden kokoonpanoihin kuuluvia tai sotilashenkilöstölle vahvistettuja pukineita.

Pääesikunnan henkilöstöosasto (PEHENKOS) vastaa sotilas- ja virkapuvuissa kannettavien merkkien ja tunnusten sekä kunniamerkkien käyttöä ohjaavien määräysten (normien) ylläpidosta. PEHENKOS ratkaisee palkatun henkilöstön puolustushaarapukeutumisen ns. JOINT-pukeutumiseen ja JOINT- tehtävämääräyksiin liittyvät sotilaspukujen käyttöoikeudet.

Puolustusvoimien ammattisotilas voi rikostorjunta- tai virka-aputehtävissä sekä turvallisuus- ja valvontatehtävissä käyttää sotilaspuvun sijaan siviilivaatetusta, silloin kun erityinen syy niin edellyttää. Tällaisia syitä ovat muun muassa operatiivisen toiminnan suojaaminen ja tiedonhankinnan salattavuuden turvaaminen. **Pääesikunnan operatiivinen osasto** (PEOPOS) ratkaisee edellä mainittuihin tehtäviin liittyvät siviili- ja sotilaspukujen käyttöoikeudet ja antaa ohjeet siviilivaatetuksen käytöstä vastuullaan oleviin tehtäviin. PEOPOS antaa ohjeet niiden sotilaspukuihin liittyviin tunnusten käyttöön, joilla osoitetaan vartiointi- ja päivystystehtäviä sekä turvaamistehtäviä suorittavien henkilöiden asema ja toimivaltuus. PEOPOS voi turvallisuustilanteen perusteella antaa määräyksiä sotilas- ja siviilipukujen käytöstä tarpeen mukaan myös muissa kuin edellä mainituissa tehtävissä.

Reserviläisten, evp-henkilöiden, ei-asevelvollisten (yli 60-vuotiaat varusmiespalveluksen tai naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittaneet), sitoumuksen tehneiden sekä siviilihenkilöiden sotilaspukujen käyttöoikeudet käsitellään muilla puolustusvoimien hallintotasoilla (joukko-osastot / hallintoyksiköt) jäljempänä kuvatulla tavalla.

2.4 Puolustushaaran mukaan käytettävän sotilaspuvun määräytyminen

Puolustushaaran mukaan käytettävä sotilaspuku määräytyy Yleisen palvelusohjesäännön ja/tai Pääesikunnan henkilöstöosaston ohjeistuksen sekä erityistapauksissa Pääesikunnan erikseen määräämän käyttöoikeuden tai -velvollisuuden mukaisesti.

Puolustushaaran mukainen sotilaspuku määräytyy lähtökohtaisesti seuraavien periaatteiden mukaisesti:

- Ammattisotilaan siirryttyä asevelvollisia kouluttavaan joukko-osastoon toiseen puolustushaaraan hän käyttää sen sotilaspukua. Henkilön palatessa peruskoulutuksensa mukaiseen puolustushaaraansa hän ottaa käyttöön sen sotilaspuvun
- Aluetoimistoissa käytetään sen joukko-osaston sotilaspukua, johon aluetoimisto kuuluu
- Pääesikunnassa ja sen alaisissa laitoksissa, puolustushaarojen esikunnissa, Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen alaisissa hallintoyksiköissä (pl.

- terveysasemat) sekä Maanpuolustuskorkeakoulussa ja puolustushaarakouluissa (pl. Reserviupseerikoulu) palveleva ammattisotilas käyttää peruskoulutuksensa mukaisen puolustushaaran sotilaspukua ja -arvoa
- Erikoisupseerien ja kantahenkilökuntaan kuuluvan aliupseerin sotilaspuku määräytyy sen puolustushaaran mukaan, johon hänet on ensimmäisen kerran puolustusvoimien virkaan nimitettäessä tehtävään määrätty. Seuraavasta tehtävään määrittämisestä lukien henkilön sotilaspuku määräytyy kuten muilla ammattisotilailla edellä mainitulla tavalla

Pääesikunta voi myöntää erityistapauksissa ja kirjallisesta anomuksesta poikkeavan oikeuden sotilaspuvun käyttöön. Pääesikunnan henkilöstöosasto käsittelee sotilaspukujen puolustushaaran mukaiseen pukeutumiseen (JOINT-pukeutumiseen) liittyvät asiat.

Siirretyn ammattisotilaan on käytettävä uuden puolustushaaran mukaista sotilaspukua **viimeistään kuuden (6) kuukauden** kuluttua ilmoittautumispäivästä lukien, ellei tehtävä edellytä entisen sotilaspuvun käyttöä tai ellei henkilölle ole myönnetty erillistä poikkeuslupaa. Poikkeuslupan käsittelee Pääesikunnan henkilöstöosasto. Mikäli siirto edellyttää sotilaspukuun vain uusia tunnusvärejä, on niitä käytettävä **viimeistään kolmen (3) kuukauden** kuluttua ilmoittautumispäivästä lukien. Uusia joukko-osastotunnuksia on käytettävä ilmoittautumispäivästä lukien.

Reserviläisten osalta sotilaspuvun määräytyminen on ohjeistettu luvussa 2.6.

2.5 Sotilaspuvun käyttö siviili- ja vastaavissa tilaisuuksissa

Sotilaspukuun kuuluvien pukineiden käyttö siviilipuvussa on kiellettyä lukuun ottamatta sellaisia pukineita, jotka kuosinsa ja laatunsa puolesta ovat siinä määrin siviilipukineiden kaltaisia, ettei niiden käyttäminen aiheuta sekaannusta eikä halvenna sotilaspuvun arvoa.

Sotilaspuvun ja siihen kuuluvan pukineen käyttö on kielletty puoluepoliittisessa toiminnassa, vaalimainonnassa ja mielenosoituksissa eikä sen käyttöä vapaa-ajalla pidetä suotavana julkisissa mielipiteenilmaisun kaltaisissa tilaisuuksissa. Poliittisessa tilaisuudessa sotilaspukua voidaan kuitenkin käyttää esiinnyttäessä käskettynä tai virallisena puolustusvoimien edustajana. Asettuessaan ehdokkaaksi esimerkiksi kunnallisvaaleihin sotilas ei saa käyttää sotilaspukua puoluepoliittisessa toiminnassa eikä vaalimainonnassa.

Sotilaspapit pukeutuvat jumalanpalvelusta tai kirkollista toimitusta suorittaessaan liturgiseen asuun, papinpukuun tai sotilaspukuun.

Sotilaspuvut ja siviilipuvut vastaavat toisiaan yleensä seuraavasti:

Sotilaspuku	Siviilipuku
kevyt palveluspuku	arkipuku
palveluspuku	tumma puku tai arkipuku
pieni juhlapuku	smokki

juhlapuku	frakki
paraatipuku	tumma puku kunniamerkein

Edellisen lisäksi voi pukujen käyttö siviilitilaisuuksissa määräytyä myös järjestäjän toivomuksesta. Tällöin on kuitenkin noudatettava tilaisuuden luonteen mukaan tässä normissa jäljempänä annettujen määräysten periaatteita.

Yksityiskohtaisempia määräyksiä sotilaspuvun käytöstä mm. häissä, hautajaisissa ja eräissä akateemisissa tilaisuuksissa on esitetty jäljempänä luvuissa 2.10.2 - 2.10.6.

2.6 Sotilaspukujen käyttömääräykset kotimaassa (reserviläiset, evp-henkilöt ja ei-asevelvolliset sekä sitoumuksen tehneet)

Lähtökohtaisesti reserviläisellä on oikeus käyttää samoja sotilaspukuja kuin ammattisotilailla. Yleisenä periaatteena on, että reserviläiset käyttävät peruskoulutuksensa mukaista sotilaspukua. Mikäli reserviläisen puolustushaara, sotilasarvo ja tehtävä muuttuvat sa -sijoituksen johdosta pysyvästi, käyttää reserviläinen uuden puolustushaaransa mukaista sotilaspukua.

Puolustusvoimien palkattuun henkilöstöön kuuluvat reserviläiset voivat käyttää sotilaspukuja samoilla periaatteilla kuin muutkin reserviläiset. Poikkeuksena ovat ne Puolustusvoimien siviilivirkamiehet (palopäällystö, autonkuljettajat ja vahtimestarit), jotka ovat velvollisia käyttämään virkapukua palvelustehtävässään. He käyttävät virkapukuja kuten ammattisotilaat sotilaspukuja. Virkapukujen käyttö on ohjeistettu tarkemmin Pääesikunnan logistiikkaosaston normilla PVHSM HPALV 003 - PELOGOS (Puolustusvoimien virkapukujen käyttömääräykset).

Asevelvollisuuslain 66 §:n mukaan palveluksessa olevan asevelvollisen tulee käyttää sotilaspukua, jollei palvelustehtävän laadun tai muun syyn takia yksittäistapauksessa toisin määrätä.

Lisäksi **reserviläisellä** on oikeus käyttää sotilaspukuja ja sotilaspukineista muodostettavia kokoonpanoja **kotimaassa** seuraavasti:

- 1) Kunniakäynneillä ja kunniavartiossa sankarihaudoilla
- 2) Puolustusvoimien ja Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen sekä muiden maanpuolustus- ja reserviläisjärjestöjen juhla-, edustus- ja kilpailutilaisuuksissa sekä maanpuolustustapahtumissa, esimerkiksi messuilla maanpuolustustyötä esitellessään
- 3) Reserviläistoiminnan tai maanpuolustustyön kansainväliseen yhteistoimintaan liittyvissä juhla-, edustus- ja kilpailutapahtumissa
- 4) Ammattisotilaan (ml. evp-henkilö) häissä ja hautajaisissa
- 5) Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen sotilaallisia valmiuksia palvelevilla kursseilla
- 6) Toimiessaan oman sodan ajan (poikkeusolojen) yksikkönsä virallisena edustajana yhteistoimintaneuvotteluissa (vast)

Ei-asevelvollisella (yli 60-vuotias varusmiespalveluksen tai naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittanut henkilö) on oikeus käyttää sotilaspukuja ja sotilaspukineista muodostettavia kokoonpanoja **kotimaassa** seuraavasti:

- 1) Kunniakäynneillä ja kunniavartiossa sankarihaudoilla
- 2) Puolustusvoimien tai Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen sekä muiden maanpuolustus- ja reserviläisjärjestöjen juhla-, edustus- ja kilpailutilaisuuksissa sekä maanpuolustustapahtumissa, esimerkiksi messuilla maanpuolustustyötä esitellessään
- 3) Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen sotilaallisia valmiuksia palvelevilla kursseilla
- 4) Toimiessaan oman sodan ajan (poikkeusolojen) yksikkönsä virallisena edustajana yhteistoimintaneuvotteluissa (vast)

Erillistä lupaa sotilaspuvun käyttämiseksi em. tilaisuuksissa ja tapahtumissa ei siis tarvitse anoa, mutta sotilaspuvun käyttäjä on epäselvissä tapauksissa velvollinen varmistamaan tilaisuuden järjestäjältä sotilaspuvun käytön tarkoituksenmukaisuuden.

Sitoumuksen tehnyt henkilö (vähintään 18-vuotias, enintään 60-vuotias) voi käyttää em. tilaisuuksissa **ainoastaan maastosuojavaatetukseen kuuluvia pukineita** edellyttäen, että maastosuojavaatetuksen käyttö on tilaisuuden järjestäjän kutsun/toiveen mukainen tai tilaisuuden luonteeseen sopiva.

Yli 60-vuotias sitoumuksen tehnyt voi käyttää **vain maastosuojavaatetusta** tilaisuuksissa, joissa sotilaspuvun käyttöoikeus on ei-asevelvollisilla.

Sitoumuksen tehneen henkilön maastosuojavaatetuksessa ei saa kantaa sellaisia merkkejä ja tunnuksia, joiden käyttöön edellytetään suoritettu varusmiespalvelus tai naisten vapaaehtoinen asepalvelus.

Reserviläisellä tai ei-asevelvollisella tai sitoumuksen tehneellä henkilöllä ei ole oikeutta käyttää sotilaspukua omissa tai muiden siviilihenkilöiden (ml. reserviläinen) häissä, eikä myöskään siviilihenkilön (ml. reserviläinen) hautajaisissa.

Evp-henkilöllä on fyysisestä iästään riippumatta oikeus käyttää sotilaspukua kaikkien em. tilaisuuksien lisäksi myös muissa tilaisuuksissa, joissa siviilihenkilöt käyttävät juhlapukua. Evp-henkilöllä on kulloinkin voimassa olevien sotilaspukujen kokoonpanojen lisäksi oikeus käyttää luvun 2.4 määräykset huomioiden myös niitä sotilaspukukokoonpanoja, jotka olivat voimassa hänen siirtyessään eläkkeelle tai erotessaan palveluksesta.

Reserviläiset ja ei-asevelvolliset voivat käyttää perinneasuja em. tilaisuuksissa, mikäli niiden käyttö on erikseen tilaisuutta koskevassa kutsussa tai käskyssä mainittu. Perinneasuilla tarkoitetaan tässä aikaisemmin puolustusvoimien virallisesti käytössä olleita sotilaspukuja, jotka on tunnustettu perinneasuiksi esim. ratsuväen perinnepuvut. Ammattisotilaiden käytöstä poistuneita pukineita ja niistä muodostettavia kokoonpanoja on

käytettävä niistä aiemmin annettujen määräysten mukaisesti.

Reserviläisten, evp-henkilöiden ja ei-asevelvollisten sekä sitoumuksen tehneiden henkilöiden ensisijainen yhteistyötaho sotilaspukujen käyttöön liittyvissä kysymyksissä on ao. tilaisuuden tai tapahtuman järjestelyvastuussa oleva joukko-osasto (vast). Muutoin yhteistyötahona on tilaisuuden järjestämispaikkakunnan maanpuolustusjärjestöjen ja reservin kanssa käytävästä yhteydenpidosta vastaava aluetoimisto.

Kertausharjoituksiin määrätyille tai puolustusvoimien vapaaehtoiisiin harjoituksiin kutsutuille reserviläisille jaetaan ao. harjoituksessa tarvittavat sotilaspuvut puolustusvoimien toimesta. Reserviläisellä on mahdollisuus käyttää Puolustusvoimien (Järjestelmäkeskus) hyväksymiä omia maastopukuja M05 RES sekä omia jalkineita (varsikengät, kumi-/pakkaskumisaappaat) ja käsineitä Puolustusvoimien harjoituksissa ja muissa tilaisuuksissa. Puolustusvoimien hyväksymät M05 RES pukujen on oltava kuvioinniltaan ja malliltaan samanlaisia sekä jalkineiden ja käsineiden muodoltaan ja väriltään samanlaisia kuin Puolustusvoimien käytössä olevat. Lähtökohtaisesti Puolustusvoimat jakaa kaikki tarvittavat pukineet harjoituksiin osallistuville, jolloin omien sotilaspukineiden käytölle ei ole tarvetta. Harjoituksien ja tilaisuuksien järjestäjien on tiedotettava mahdollisuudesta käyttää omia pukineita etukäteen harjoitukseen tai tilaisuuteen liittyvissä käskyissä tai kutsuissa. Omien pukineiden käyttö on ohjeistettu PELOGOS:n ohjeella AM23936/28.12.2016 ja PELOGOS:n päätöksellä AO20948/22.11.2018.

Sitoumuksen tehneille henkilöille voidaan jakaa erillisen ohjeistuksen mukaisesti kotona säilytettäväksi maastosuojavaatetukseen kuuluvaa vaatetusta. Kertausharjoituksessa reserviläiselle vaatetukseksi jaettua maastosuojavaatetusta voidaan harjoituksen aikana käyttää reserviläisten sotilaspukuna myös tilaisuuksissa, joissa ammattisotilaille on määrätty käytettäväksi jokin muu kuin maastosuojavaatetukseen kuuluva sotilaspuku.

Maastosuojavaatetuksen m/91 ja m/05 yleisimmät pukineet on esitetty liitteessä 1. Maastosuojavaatetuksesta muodostettavien sotilaspukujen käytöstä ja kokoonpanoista ohjeistetaan yksityiskohtaisemmin luvussa 2.10.1.

Reserviläisille, evp-henkilöille ja ei-asevelvollisille ei jaeta puolustusvoimien toimesta käytettäväksi ammattisotilaiden sotilaspukuihin kuuluvaa vaatetusta maastosuojavaatetusta (vast) lukuun ottamatta. He vastaavat omatoimisesti sotilaspukujen hankkimisesta henkilökohtaiseen omistukseensa ja käyttöönsä.

Maastosuojavaatetuksen tilapäisissä lainauksissa tukeudutaan ensisijaisesti aluetoimistoihin, joista annetaan normeihin perustuvat toimintaohjeet vaatetuksen käytöstä ja niiden lainaamisesta.

Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen esikunta tai logistiikkarykmentit antavat aluetoimistoille yksityiskohtaisemmat ohjeet varustetuen käytännön järjestelyistä.

Siviilihenkilöiden maastosuojavaatetuksen käytöstä kotimaassa on määräykset luvussa 2.9.

2.7 Sotilaspuvun käyttömääräykset ulkomailla

2.7.1 Ammattisotilaat

Virantoimituksessa ja palveluksessa ulkomailla sotilaspuvun käyttö on sallittu asianomaisen maan viranomaisen kutsusta tapahtuvilla virallisilla vierailumatkoilla, kokouksissa, kilpailuissa ja tapahtumissa tai kun tilaisuuden luonne ja vierailun kohde sitä muutoin edellyttävät. Eri maiden käytäntö vaihtelee ja se on selvitettävä ennen virkamatkaa.

Virkamatkoilla ulkomaille matkustaessaan ammattisotilas käyttää siviiliasua, ellei heti kohdemaahan saavuttaessa vierailu ala virallisella ohjelmalla.

Sotilaspuvun käytössä ulkomailla noudatetaan tämän asiakirjan määräyksiä sekä isäntävaltion ohjeita ulkomaisten sotilaspukujen käytöstä. Pääesikunta voi kieltää tai rajoittaa sotilaspuvun käyttöä kohdemaassa, jos siihen on aihetta.

Laivastovierailulle osallistuvan sota-aluksen sekä ulkomaille kuljettavan sotilasilma-aluksen sotilashenkilöstö käyttää sotilaspukua, ellei erityinen syy yksittäistapauksissa toisin edellytä.

Muissa kuin virantoimitukseen tai palvelukseen (=virkamatkaan / komennukseen) liittyvissä tilaisuuksissa ulkomailla (yksityiset matkat, esim. ammattisotilaan osallistuminen loma-aikana sotilasmarssitapahtumaan), sotilaspuvun käyttö päätetään ao. ammattisotilaan hallintoyksikössä / joukko-osastossa. Päätösasiakirja on liitettävä Pääesikunnan logistiikkaosaston vuosittain asianhallintajärjestelmään (PVAH) laatimaan asiaan (SOTILASPUKUJEN KÄYTTÖ ULKOMAILLA VUONNA 201X). Sotilaspukujen käyttöä koskevan lupa-anomuksen (PVAH-asiakirja) laatii ulkomaan tilaisuuteen osallistuva ammattisotilas. Lupa-anomukseen tulee liittää tilaisuuden järjestäjän kutsu, josta ilmenee tarve sotilaspuvun käyttöön tilaisuudessa ja tilaisuuden luonne. Ennen päätöstä on tarkistettava myös tilaisuuden järjestäjän/kutsujan virallisuus (virallisuus = laillinen, tunnettu, kohdemaan puolustusvoimien tunnustama maanpuolustusjärjestö/-yhdistys).

Ulkomailla sotilaspukujen käytön myöntämisen edellytyksenä on ainakin seuraavien ehtojen täytyminen:

- Ulkomaisen tapahtuman / tilaisuuden järjestäjän kutsu, jossa sotilaspuvun käytön tarve on esitetty
- Vieraan valtion sotilaspuvun käyttö on sallittu kohdemaassa (lainsäädäntö)
- Sotilaspuvun käyttö perustuu kansalliseen tarpeeseen (yhdenmukaisuus)

2.7.2 Reserviläiset, evp-henkilöt ja ei- asevelvolliset

Reserviläisten, evp-henkilöiden ja ei-asevelvollisten osallistuessa Puolustusvoimien organisoimiin tilaisuuksiin ulkomailla sotilaspuvun käyttö käsketään matkaan liittyvässä sotilasviranomaisen käskyssä. Sotilaspuvun käytön ulkomailla on perustuttava joko kansalliseen tarpeeseen (yhdenmukaisuus) ja/tai kutsujan (ulkomainen isäntä) toivomukseen.

Ulkomailla järjestettäviä tilaisuuksia, joihin sotilaspuvun käyttö lupa voidaan myöntää ovat:

- Kansainväliset sotilaskilpailut ja -marssit sekä koulutus- ja harjoitustapahtumat
- Kansainväliseen ja reserviläisjärjestöjen / vast. yhteistoimintaan liittyvät juhla-, perinne-, edustus- ja vuosipäivätalaisuudet
- Muut kansainväliset reserviläisjärjestöjen / vast. seminaarit ja yhteistoimintatilaaisuudet

Aluetoimisto tekee päätöksen reserviläisten, evp-henkilöiden ja ei-asevelvollisten sotilaspukujen käytöstä ulkomailla edellä mainituissa tilaisuuksissa lupa-anomuksen perusteella. Lupa-anomuksen laatii ulkomaille matkaava henkilö, reserviläis- tai maanpuolustusjärjestö tai Maanpuolustuskoulutusyhdistys (MPK). Lupa-anomus on toimitettava aluetoimiston käsittelyyn viimeistään kuukautta ennen ko. tilaisuutta / tapahtumaa. Lupa-anomukseen tulee liittää tilaisuuden järjestäjän kutsu ja tiedot tapahtumaan osallistuvista henkilöistä (nimi, syntymäaika, valvova aluetoimisto, onko suorittanut varusmiespalveluksen, onko evp-henkilö, onko sitoumuksen tehnyt).

Aluetoimisto tarkistaa lupa-anomuksessa olevien tietojen oikeellisuuden ja vaadittujen vähimmäistietojen olemassa olon (mm. tilaisuuden järjestäjän kutsun sisältö, järjestäjän/kutsujan virallisuus (virallisuus= laillinen, tunnettu, kohdemaan puolustusvoimien tunnustama maanpuolustusjärjestö/-yhdistys), tapahtuman luonne, sotilaspuvun tarve tapahtumassa).

Yksittäisen henkilön ulkomaan matkalle (tilaisuus) sotilaspuvun käyttöön on anottava lupa ko. henkilöä valvovalta aluetoimistolta.

Mikäli samaan ulkomaan tilaisuuteen osallistuu henkilöitä useamman aluetoimiston alueelta, esimerkiksi reserviläis- ja maanpuolustusjärjestöjen järjestämille matkoille (tilaisuuksiin), laatii matkan järjestävä taho kaikkien osallistujien osalta yhden yhteisen anomuksen. Anomus on toimitettava ratkaistavaksi siihen aluetoimistoon, jonka alueelta on määrätty kyseisen matkan / osaston johtaja.

Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) järjestämille ulkomaan matkoille (tilaisuuksiin) sotilaspuvun käyttöön on anottava lupa tilaisuuteen osallistuvan ja johtovastuussa olevan MPK:n piirin alueen aluetoimistolta.

Aluetoimiston tekemä päätös on liitettävä Pääesikunnan logistiikkaosaston vuosittain asianhallintajärjestelmään (PVAH) laatimaan asiaan (SOTILASPUKUJEN KÄYTTÖ ULKOMAILLA VUONNA 201X).

Päätöksestä ei voi valittaa. Päätöksiin liittyvissä mahdollisissa epäselvyyksissä ja ristiriitatilanteissa tulee olla yhteydessä Pääesikunnan logistiikkaosastoon, jolla on toimivalta tarvittaessa antaa ohjeita asian uudelleen käsittelemiseksi tai ratkaista asia uudella päätöksellään.

Edellä mainittuun lupa-anomukseen voidaan sisällyttää myös ulkomailla käytettävien sotilaspukujen (esim. maastopuku m/05) ja muiden varusteiden lainaaminen. Alue toimisto tekee päätöksen varusteiden lainaamisesta ja tiedottaa päätöksestään varusteiden lainaamisesta vastaavaa vaatetusyksikköä.

Muista kuin edellä mainituista tilaisuuksista (poikkeavat erityistapahtumat) ulkomailla, joihin alue toimiston toimivalta ei riitä, alue toimisto siirtää asian käsittelyn viimeistään kolme (3) viikkoa ennen tapahtumaa Pääesikunnan logistiikkaosastolle (PELOGOS), joka tekee päätöksen sotilaspukujen käytöstä. Lausunnon valmistelussa alue toimisto tarkistaa lupa-anomuksessa olevien tietojen oikeellisuuden ja vaadittujen vähimmäistietojen olemassa olon aikaisemmin esitetyllä tarkkuudella sekä ottaa ne huomioon lausunnossaan. Lausunnossaan alue toimisto puoltaa tai ei puolla tapahtumaan osallistuvien sotilaspukujen käyttöä perusteluineen sekä antaa päätöksen tekoon mahdollisesti muita vaikuttavia tarkennuksia. Alue toimisto ilmoittaa hakijalle asian käsittelyn siirtämisestä PELOGOS:lle. PELOGOS ilmoittaa päätöksestä lupa-anomuksen laatijalle sekä alue toimistolle.

Ulkomailla sotilaspukujen käytön myöntämisen edellytyksenä on ainakin seuraavien ehtojen täyttyminen:

- Ulkomaisen tapahtuman / tilaisuuden järjestäjän kutsu, jossa sotilaspuvun käytön tarve on esitetty
- Vieraan valtion sotilaspuvun käyttö on sallittu kohdemaassa (lainsäädäntö)
- Sotilaspuvun käyttö perustuu kansalliseen tarpeeseen (yhdenmukaisuus).

Matkustamisen aikana henkilö käyttää siviiliasua.

2.7.3 Sitoumuksen tehneet henkilöt ja muut siviilit

Siviilille (varusmiespalvelusta tai naisten vapaaehtoista asepalvelusta suorittamattomalle) ei voida myöntää sotilaspukujen käyttöoikeutta ulkomailla.

Hyväksytyn kirjallisen sitoumuksen puolustusvoimien tai/ja Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) kanssa tehneelle täysi-ikäiselle henkilölle (siviili, vähintään 18-vuotias) voidaan kuitenkin myöntää lupa maastosuojavaatetuksen käyttöön perustelluista syistä ulkomailla.

Käytön myöntämisen edellytyksenä on ainakin seuraavien ehtojen täyttyminen:

- Tapahtuman/tilaisuuden luonne edellyttää maastosuojavaatetuksen käyttöä
- Joukon yhtenäinen pukeutuminen
- Ulkomaan tilaisuus toteutetaan MPK:n järjestämänä kurssina. Tilaisuudet, joihin sotilaspuvun käyttöoikeus voidaan myöntää, on lueteltu luvussa 2.7.2.

- Myös muut aikaisemmin luvussa 2.7.2 mainitut luvan myöntämisen ehdot on täyttyvä.

Tilapäinen, tilaisuus-/tapauskohtainen käyttöoikeus (lupa) on mahdollista myöntää vain maastosuojavaatetuksen käyttöön. Luvan voi myöntää valvova aluetoimisto. Anomusmenettely ja -käsittely on kuvattu luvussa 2.7.2. Aluetoimiston tekemä päätös on liitettävä Pääesikunnan logistiikkaosaston vuosittain asianhallintajärjestelmään (PVAH) laatimaan asiaan (SOTILASPUKUJEN KÄYTTÖ ULKOMAILLA VUONNA 201X).

Matkustamisen aikana henkilö käyttää siviiliasua.

Alaikäisen (alle 18-vuotias) varusmiespalvelusta (vast) suorittamattoman henkilön tilapäisen maastosuojavaatetuksen käyttöoikeusasian käsittelee Pääesikunnan logistiikkaosasto aluetoimiston esityksen perusteella.

Mikäli tilapäinen (tapauskohtainen) lupa maastosuojavaatetuksen käyttöön myönnetään sitoumuksen tehneelle siviilille, on huolehdittava, ettei vaatetuksessa kanneta sellaisia merkkejä ja tunnuksia, joiden käyttöön edellytetään suoritettu varusmiespalvelus (vast).

Kriisinhallintaoperaatioihin liittyvillä **ulkomaan virkamatkoilla** siviilihenkilöille (ml. puolustusvoimien siviilivirassa palveleva reserviläinen ja sitoumuksen tehneet), jotka eivät ole kriisinhallintapalveluksessa, ei voida antaa lupaa käyttää puolustusvoimien sotilaspukua eikä maastosuojavaatetusta.

2.8 Pukinekohtaisia erityismääräyksiä

Muiden kuin sotilaspäähineiden käyttö on kiellettyä sotilaspukujen kanssa. Ilman päähinettä voidaan sotilaspuvussa esiintyä ulkona vain hetkellisesti, kun jokin tilanne tai tehtävä sitä erityisesti vaatii. Tilanteita, joissa voidaan liikkua ulkona paljain päin, ovat esimerkiksi välitunti luokkarakennuksen pihalla, lyhyt siirtyminen, tavarain lastaus ulkoa sisään tai työskentely kohteilla, missä päähineen pitäminen päässä ei ole tarkoituksenmukaista tai se on kiellettyä (kuten lento- tai helikopterikentällä moottoreiden käydessä).

Mukana olevaa barettia tai kesälakkia m/39 kannetaan laskostettuna vasemman olkapoletin alla ja vain välttämättömissä työtehtävissä se voidaan laittaa työn ajaksi esim. taskuun. Maastopukua käytettäessä barettia kannetaan laskostettuna vasemmassa rintataskussa barettimerkin näkyessä taskusta ulospäin.

Barettien käyttö on ohjeistettu liitteessä 10. Barettien käyttö sotilaspukujen eri kokoonpanoissa on esitetty liitteissä 1-9.

Panssarijoukkojen turkislakkia käyttää vain Panssariprikaatissa palveleva sotilashenkilöstö.

Yleisesikuntaupseerit käyttävät olkanauhaa juhlapuvussa ja paraatipuvussa. Tasavallan

presidentin, puolustusministerin ja puolustusvoimain komentajan adjutantit sekä puolustusasiamiehet (pl. esiupseerit) käyttävät olkanauhoja myös palveluspuvussa. Maavoimien ja Ilmavoimien yleisesikuntaupseerien olkanauhat ovat harmaat, juhlapuvussa m/87 kullankeltaiset. Merivoimien yleisesikuntaupseerin sekä tasavallan presidentin adjutantin olkanauhat ovat kullankeltaiset.

2.9 Muita sotilaspuvun käytön yleismääräyksiä

Sotilaspuvun yhteydessä sateenvarjojen, aurinkolasien, korvalappujen, muiden kuin sotilasmallisten laukkujen ja reppujen, hiuspidikkeiden, solmioneulojen ja kalvosinnappien käytön on oltava hyvän maun mukaista. Varusteet eivät saa olla huomiota herättävän värisiä. Näkyvien tai palvelusta vaarantavien korujen ja lävistysten käyttö sotilaspuvun kanssa on kiellettyä. Olosuhteiden niin vaatiessa vasemmassa käsivarressa tai jalassa käytetään heijastinnauhaa.

Varuskunnan päällikkö tai, mikäli varuskuntaa ei ole muodostettu, hallintoyksikön / joukko-osaston komentaja (vast) määrää talvivaatetuksen käyttökauden olosuhteet ja toiminnan huomioon ottaen. Kesäpäähinettä voidaan käyttää tarvittaessa ja sääolosuhteiden mukaan myös talvikuukausina.

Hallintoyksikössä / joukko-osastossa tulee noudattaa pukeutumisessa yhtenäisyyttä. Komentajat, päälliköt, harjoitusten ja tilaisuuksien johtajat (ammattisotilaat) ovat oikeutettuja antamaan olosuhteista johtuvia, vaatetuksen käyttöä koskevia käskyjä ja ohjeita, kun se on omiaan edistämään palveluksen tai työn suorittamista tai se muutoin on tarpeen kyseissä tilaisuudessa tai tapahtumassa.

Edellä mainituilla toimivaltuuksilla voidaan myös harjoitusorganisaatioon (vast) kuuluvalla **siviilihenkilölle** antaa kotimaassa järjestettävän tapahtuman ajaksi lupa **maastosuojavaatetuksen** käyttöön joukon yhtenäisen pukeutumisen tai muun perustellun syyn vuoksi. Luvan antajan on huolehdittava, ettei vaatetuksessa silloin kanneta sellaisia merkkejä ja tunnuksia, joiden käyttöön edellytetään suoritettu varusmiespalvelus (vast). Puolustusvoimien palkattuun henkilöstöön kuuluvien arvomerkkien ja tunnusten käyttö maastosuojavaatetuksessa Puolustusvoimien harjoituksissa on ohjeistettu PEHENKOS:n normissa PVHSM HENKILÖSTÖALA 038.

Määrättäessä asevelvollisille vaatetusta päivittäiseen palvelukseen ja sotilaalliseen harjoitukseen on otettava huomioon palveluksen laatu sekä olosuhteet ja sää.

Harjoituksissa, joissa lomapukua ei ole jaettu tai käsketty varustukseen, voi komentaja, päällikkö tai harjoituksen johtaja antaa luvan palveluspuvun käyttämiseen vapaa-aikana.

Jaettaessa vaatetusta asevelvollisille on huolehdittava, että pukineet ovat mitoitukseltaan oikean kokoisia sekä lomapukuun kuuluvat pukineet uuden veroisia. Palveluksessa oleville asevelvollisille on järjestettävä mahdollisuus yksikön palvelusohjelmaan merkittyyn varusteiden vaihtoon vähintään kerran viikossa.

2.10 Sotilaspukujen käyttötarkoitukset ja kokoonpanot

2.10.1 Maastosuoja-, suoja- ja erikoisvaatetus sekä varusmiesten vaatetus

Maastosuojavaatetusta on kenttäolosuhteissa sekä alus- ja lentopalveluksessa käytettävä puolustusvoimien keskitetysti hankkima vaatetus. Maastosuojavaatetusta käytetään pääsääntöisesti kenttäpalveluksessa maasto-olosuhteissa sekä sen luonteisessa sotaharjoitus-, vartio- ja päivystyspalveluksessa, siten kun se on tarkoituksenmukaista. Maastosuojavaatetusta käytetään myös varusmiesten palvelus-, loma- ja paraatipukuna.

Maastosuojavaatetuksesta muodostetaan seuraavat sotilaspuvut:

- Maa- ja ilmavoimien sekä merivoimien maalla palvelevien varusmiesten palvelus-, loma- ja paraatipuku (*varusmiesten palvelus-, loma- ja paraatipuku m/05*)
- Varusmiesten taistelijanasu (*taistelijanasu m/05 ja meritaisteluasu m/95*)
- Merivoimien laivapalveluspuku (*meritaisteluasu m/95*)
- Sotilashenkilöstön paraatipuku eri käskystä (*paraatipuku m/05 tai m/91*)

Varusmieskoulutusta antavien joukko-osastojen (vast) ammattisotilaat, sopimussotilaat ja kadetit voivat käyttää maastosuojavaatetukseen (m/05) kuuluvia pukineita myös toimistotyön kaltaisessa esikunta- tai sisäpalveluksessa sekä joukko-osaston kokous-, neuvottelu- tai koulutustilaisuuksissa.

Muissa kuin em. joukko-osastoissa (vast) palvelevat ammattisotilaat eivät käytä maastosuoja- tai suojavaatetusta toimistotyön kaltaisessa esikunta- tai sisäpalveluksessa eikä kokous-, neuvottelu- tai koulutustilaisuuksissa (ml. niihin rinnastettavat virkamatkot), ellei niitä toimeenpanna maasto- tai siihen rinnastettavissa olosuhteissa.

Maastosuoja- tai suojavaatetusta voi käyttää sidosryhmien kanssa käytävissä yhteisissä tilaisuuksissa (esim. neuvottelut, koulutustilaisuudet, seminaarit), jos ne järjestetään em. varusmieskoulutusta antavien joukko-osastojen tiloissa ja alueilla. Puolustusvoimien tilojen ja alueiden ulkopuolella olevissa sidosryhmätilaisuuksissa ei käytetä maastosuoja- tai suojavaatetusta, ellei niitä järjestetä maasto- tai siihen rinnastettavissa olosuhteissa. Tällöin sotilaat pukeutuvat tilaisuuden luonteen ja kutsun mukaiseen sotilaspukuun.

Yksittäistä tilaisuutta tai tapahtumaa koskevia tilapäisiä poikkeuksia voidaan perustelluista syistä tehdä luvussa 2.9 annetuilla komentajien, päälliköiden, harjoitusten ja tilaisuuksien johtajien toimivaltuuksilla.

Maastosuojavaatetusta voidaan käyttää paraateissa ja vastaavissa tapahtumissa mm. joukkojen yhdenmukaiseen tai muuhun tarkoituksen- ja tilanteenmukaisen pukeutumiseen perustuvasta syystä.

Varusmiesten palveluspukua käytetään sisä- ja ulkopalveluksessa, ellei muuta pukua ole käsketty. Taistelijanasua (m/05, meritaisteluasu m/95) käytetään taistelukoulutuksessa tai

erikseen käskettäessä.

Taistelupaita on osa taistelijanasua m/05 (vast). Maastosuojavaatetuksen kanssa käytettävää taistelupaitaa voidaan käyttää pääsääntöisesti kenttäpalveluksessa maasto-olosuhteissa sekä sen luonteisessa sotaharjoituspalveluksessa sekä silloin, kun taistelupaitaa on tarkoituksenmukaista käyttää suojaliivien, varuste-/taisteluliivien alla maastopuvun takin m/05 tai m/91 sijaan. Taistelupaidan käyttö em. tapahtumien ja käyttötarkoitusten ulkopuolella esimerkiksi vapaa-aikana ei ole sallittua. Taistelupaitaa ei ole tarkoitettu käytettäväksi tavanomaiseen kasarmipalvelukseen liittyvissä tehtävissä eikä loma- tai paraatipuvun m/05 pukineena. Taistelupaidassa kannettavien merkkien ja tunnusten (mm. arvomerkit, niminauha ja kansallistunnus) käytön ohjeistaa Pääesikunnan henkilöstöosasto.

Maastosuojavaatetuksien (m/05 ja m/91) yleisimmät pukineet on esitetty yksityiskohtaisemmin liitteessä 1.

Ohessa on esimerkkejä varusmiesten loma- ja paraatipuvusta (m/05).

Merivoimissa varusmiesten vaatetuksena loma- ja paraatipuvun m/05 sekä meritaisteluasun m/95 lisäksi on myös merivoimien aluksilla sekä kaikilla Rannikkolaivastossa palvelevilla varusmiehillä varusmiesten loma- ja paraatipuku m/30 ja päällystakki m/55 (kuvat alla). Varusmiesten loma- ja paraatipukua käytetään lomalla, ilta- ja viikonloppuvapaalla, sekä tilaisuuksissa, joissa ammattisotilaille on määrätty käytettäväksi palveluspuku, pieni juhlapuku, juhlapuku tai paraatipuku sekä erikseen käskettäessä.

Suojavaatetusta ovat maastosuojavaatetukseen kuulumattomat, puolustusvoimien keskitetysti tai hallintoyksikkö / joukko-osastokohtaisesti (vast) hankkimat suojapuvut, -haalarit ja muut suojavaatteet sekä muu vaatetuksen järjestelmävastuullisen organisaation määrittämä vaatetus. Suojavaatetuksesta ei muodosteta sotilaspukuja. **Suojavaatetusta ei saa käyttää yhdessä sotilaspukujen kanssa.**

Erikoisvaatetusta on maastosuojavaatetukseen ja suojavaatetukseen kuulumaton erikoisjoukoille ja -ryhmille niiden toiminnan monipuolisuuden sekä tavanomaisista poikkeavien tehtävien ja käyttöolosuhteiden perusteella suunniteltu, hyväksytty ja hankittu vaatetus. Erikoisvaatetuksesta voidaan muodostaa sotilaspukuja.

Muiden maastosuoja- ja erikoisvaatetuksesta muodostettavien sotilaspukujen vahvistamiseksi tulee asianomaisen puolustushaaran esikunnan tehdä esitys Pääesikunnan logistiikkaosastolle.

Mahdolliset uudet sotilaspuvut vahvistaa Pääesikunnan päällikkö.

Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen Järjestelmäkeskus antaa yksityiskohtaisemmat ohjeet maastosuojavaatetuksen, suojavaatetuksen, erikoisvaatetuksen sekä varusmiesten palvelus-, loma- ja paraatipuvun käytöstä ja kokoonpanoista, siten kuin vaatetuksen järjestelmävastuu puolustushaarayhteisen vaatetuksen osalta velvoittaa ja edellyttää.

Merivoimien Esikunta antaa yksityiskohtaisemmat ohjeet merivoimissa palvelevan henkilöstön merivoimien maastosuojavaatetuksen (m/95), suojavaatetuksen ja erikoisvaatetuksen (ml. merivoimien aluksilla palvelevien varusmiesten vaatetus) käytöstä ja kokoonpanoista yhteistyössä Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen Järjestelmäkeskuksen kanssa.

Ilmavoimien Esikunta antaa yksityiskohtaisemmat ohjeet ilmavoimissa palvelevan henkilöstön ilmavoimien suojavaatetuksen ja erikoisvaatetuksen käytöstä ja kokoonpanoista yhteistyössä Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen Järjestelmäkeskuksen kanssa. Ilmavoimien Esikunta antaa myös mahdolliset tarkennukset ja rajoitukset (mm. turvallisuustekijät) lentopalveluksessa käytettävistä sotilaspuvuista ja -pukineista.

2.10.2 Kevyt palveluspuku

Kevyttä palveluspukua käytetään päivystys-, esikunta- ja sisäpalveluksessa sekä arkipuvun tapaan (kts. luku 2.5) palvelukseen liittyvissä tai palveluksen ohessa suoritettavissa toimissa. Kevyttä palveluspukua ei käytetä kuuluttaessa osastoon, jonka on asuna maastosuoja-, suoja- tai erikoisvaatetus.

Keuyen palveluspuvun kokoonpanot ja pukineet sekä niiden käyttömääräykset on esitetty yksityiskohtaisemmin liitteessä 2.

Ohessa on esimerkkejä keuyen palveluspuvun kokoonpanoista.

2.10.3 Palveluspuku

Palveluspukua käytetään puolustusvoimien ja ulkopuolisten järjestämissä tumman puvun tai arkipuvun käyttöä edellyttävissä tilaisuuksissa (kts. luku 2.5). Siviilihenkilöstön käyttäessä arkipukua voidaan vastaavana sotilaspukuna käyttää palveluspuvun sijaan kevyttä palveluspukua edellisen luvun mukaisesti.

Palveluspukua käytetään tavanomaisilla onnittelukäynneillä ja vastaanotoilla, ulkovaltojen edustajien järjestämillä asevoimien tai puolustushaaran vuosipäivän vastaanotoilla, kansainväliseen yhteistoimintaan liittyvillä vastaanotoilla sekä tavanomaista juhlallisemmissa tilaisuuksissa sekä perhejuhlissa ja tilaisuuksissa, joissa järjestäjä ilmoittaa puvuksi tumman puvun.

Siviilihenkilön yksityiseen hautajaistilaisuuteen osallistuva ammattisotilas käyttää palveluspukua, elleivät omaiset ole erikseen toivoneet siviilipuvun käyttöä. Lähiomaisensa hautajaisissa sotilas voi käyttää mustaa surunauhaa sotilaspukunsa vasemmassa käsivarressa kyynärtaipeen yläpuolella.

Siviilihenkilön häissä sotilaspukua käytettäessä ammattisotilaat pukeutuvat palveluspukuun.

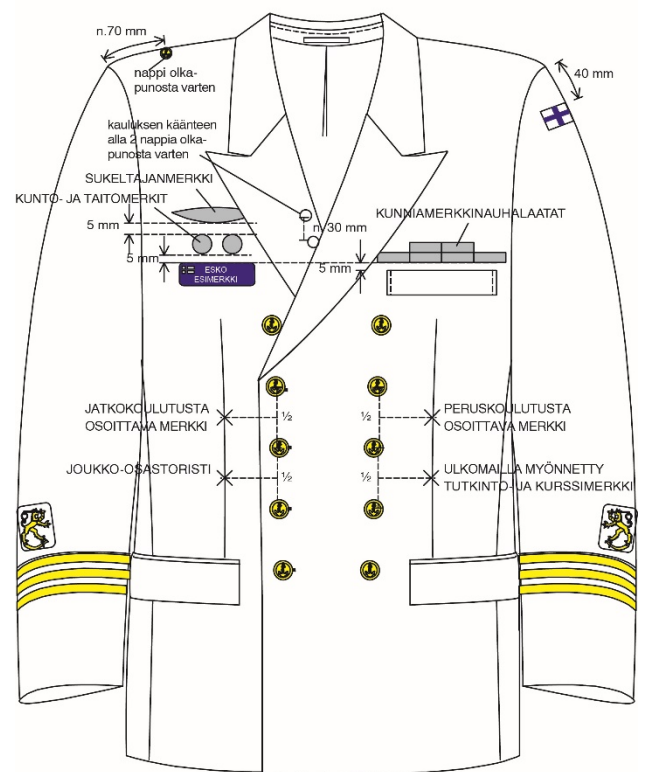
Palveluspuvun kokoonpanot ja pukineet sekä niiden käyttömääräykset on esitetty yksityiskohtaisemmin liitteessä 3.

Ohessa on esimerkkejä palveluspuvun kokoonpanoista.

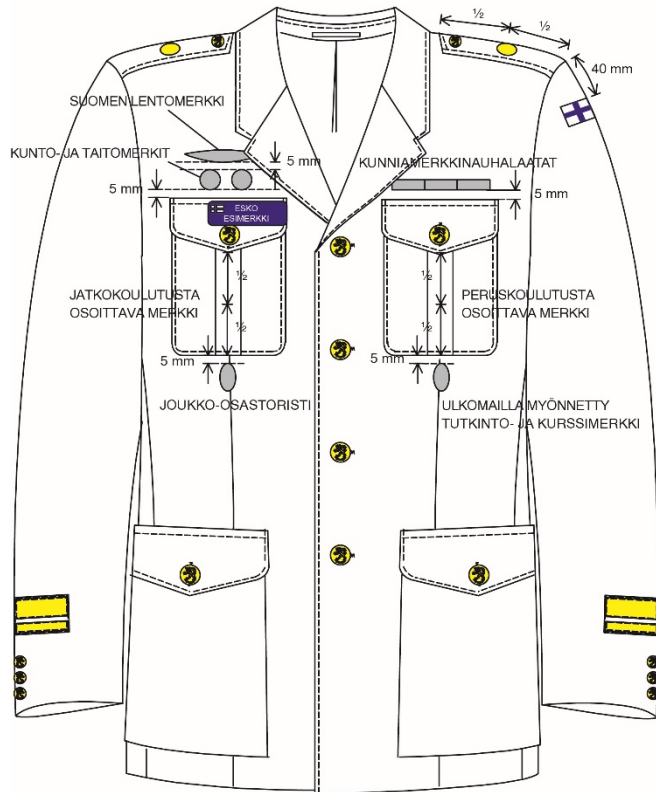

Merkit ja tunnukset palveluspuvun takeissa (m/58, kavaaji m/30 ja m/51, tietyissä tehtävissä palvelevien ye-upseerien olkanauhojen käyttö ohjeistettu luvussa 2.8)

KAVAIJITAKKI M/30

TAKKI M/51

2.10.4 Merivoimien hellepuku

Merivoimien hellepukua voidaan käyttää kotimaassa kesäaikaan 1.5. – 30.9. välisenä aikana tai kansainvälisessä toiminnassa ympäri vuoden korvaamaan merivoimien palveluspukua seuraavasti.

- Hellepukua voidaan käyttää palveluspuvun sijaan kuumissa olosuhteissa muussa kuin kenttä-, vartio- tai päivystyspalveluksessa sekä puolustusvoimien ja ulkopuolisten järjestämissä tilaisuuksissa, ellei niissä ole määrätty käytettäväksi muuta pukua.
- Hellepukua käytetään tavanomaisilla onnittelukäynneillä ja vastaanotoilla, ulkovaltojen järjestämillä asevoimien tai puolustushaaran vuosipäivän vastaanotoilla ja kansainväliseen yhteistoimintaan liittyvillä vastaanotoilla sekä kansainvälisessä toiminnassa pukeutumisohjeen ollessa "summer white".
- Hellepukua voidaan käyttää lisäksi palveluspuvun sijaan kuumissa olosuhteissa tavanomaista juhlallisemmissa tilaisuuksissa, perhejuhlissa ja klo 18.00 tai sen jälkeen alkavissa tilaisuuksissa, joissa edellytetään palveluspukua.

Hellepukua **ei käytetä hautajaisissa**. Hellepuvun kanssa ei käytetä nahkavyötä eikä

miekkää.

Merivoimien hellepuvun kokoonpano ja pukineet on esitetty yksityiskohtaisemmin liitteessä 3.

Ohessa on esimerkkejä merivoimien hellepuvun kokoonpanoista.

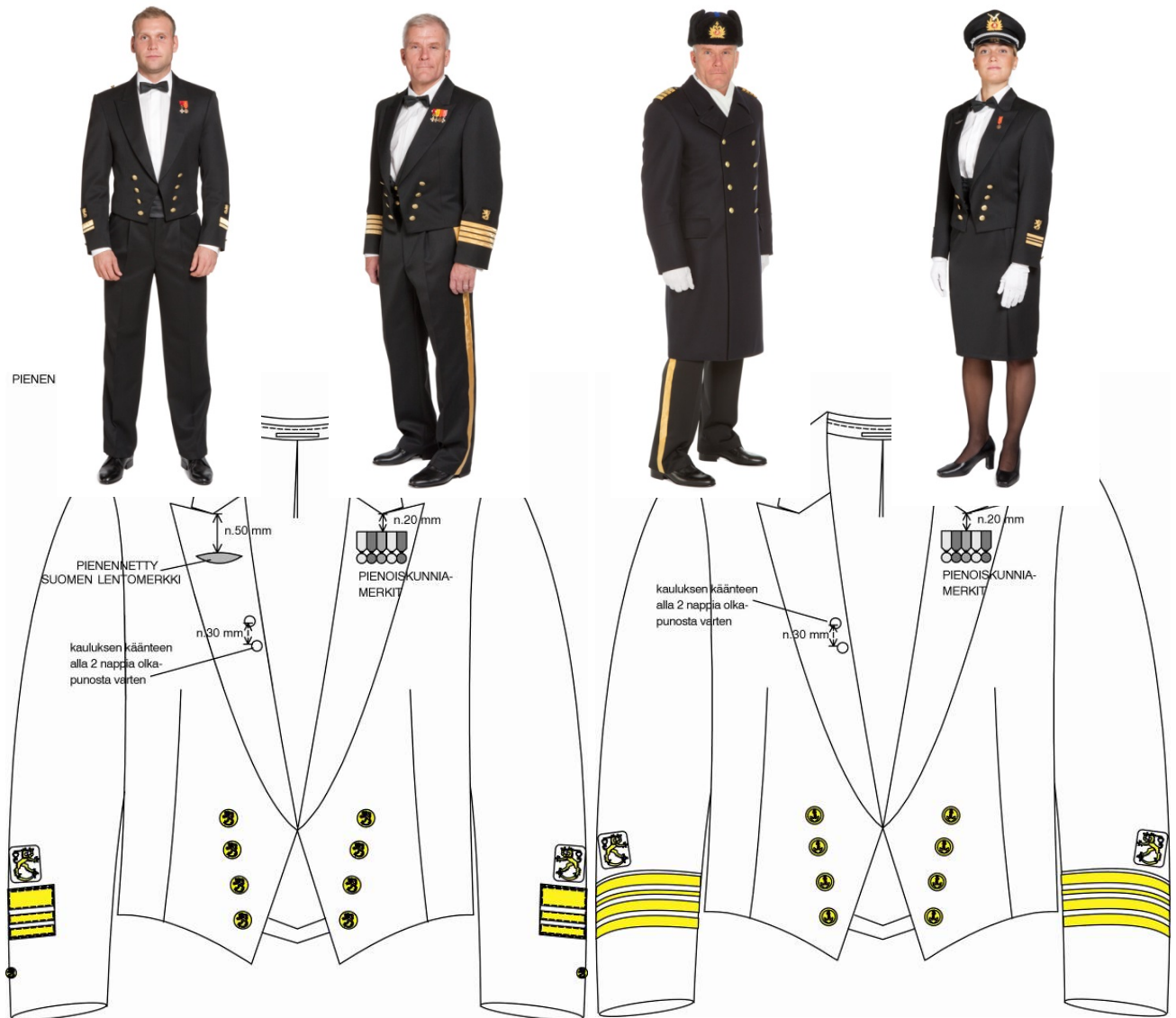
2.10.5 Pieni juhlapuku

Pientä juhlapukua käytetään kello 18 tai sen jälkeen alkavissa erityistä juhluvuutta vaativissa tilaisuuksissa, kuten puolustusvoimien järjestämällä juhlapäivällisillä ja -illallisilla, kanssakäymisessä ulkovaltojen edustajien kanssa kansallispäivän, asevoimien tai puolustushaaran vuosipäivän tilaisuuksissa (ei kuitenkaan vastaanotoilla), siviilitilaisuuksissa vuosi- tai muun merkkipäivän juhlallisella vastaanotolla, juhlissa, kutsuilla ja vierailuilla, joissa siviilihenkilöt esiintyvät smokissa tai erikseen käskettäessä.

Pienen juhlapuvun käyttö sotilashäissä on ohjeistettu jäljempänä seuraavassa luvussa.

Pienen juhlapuvun kokoonpanot ja pukineet sekä niiden käyttömääräykset on esitetty yksityiskohtaisemmin liitteessä 4.

Ohessa on esimerkkejä pienen juhlapuvun kokoonpanoista.

Merkit ja tunnuksat pienen juhlapuvun

takeissa (m/87 ja messitakki m/30)

2.10.6 Juhlapuku

Juhlapukua käytetään kello 18.00 tai sen jälkeen alkavissa itsenäisyyspäivän, puolustusvoimain lippujuhlanpäivän ja joukko-osaston sekä joukkoyksikön vuosipäivän juhlissa, jos muuta pukua ei ole määrätty käytettäväksi. Juhlapukua voidaan käyttää myös tilaisuuksissa, joissa siviilihenkilöt käyttävät frakkia tai erikseen käskettäessä. Jäljempänä mainituissa tilaisuuksissa juhlapukua voidaan käyttää muista juhlista poiketen myös ennen kello 18:00.

Juhlapuvun kokoonpanot ja pukineet sekä niiden käyttömääräykset on esitetty

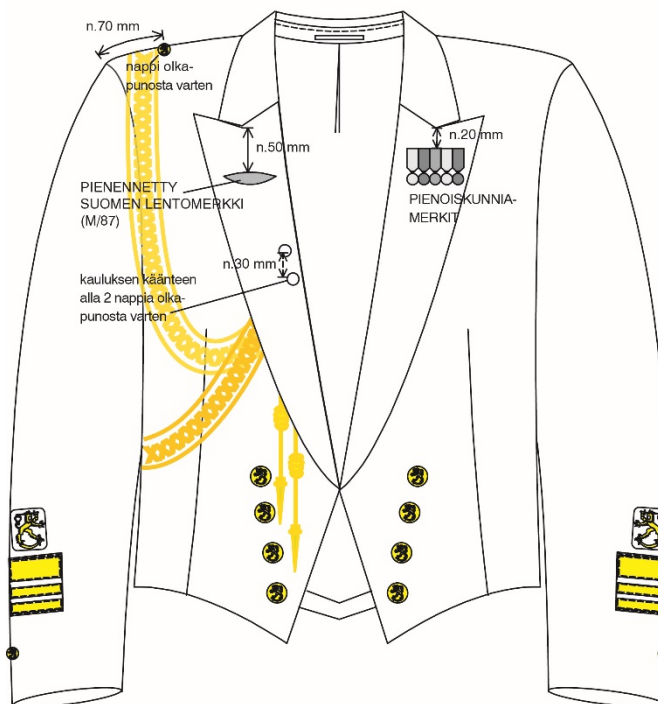
yksityiskohtaisemmin liitteessä 5.

Ohessa on esimerkkejä juhlapuvun kokoonpanoista.

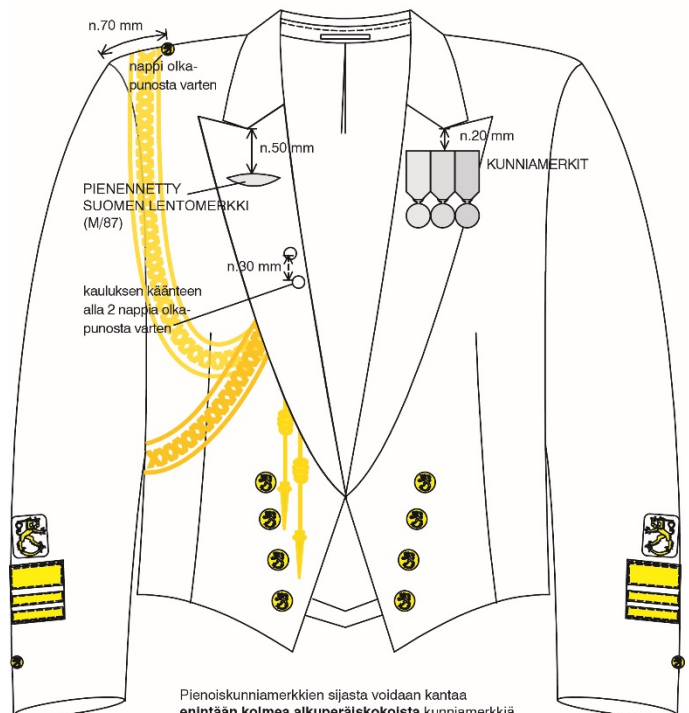

Pienoiskunniamerkit ja
kunniamerkit juhlapuvun takeissa (m/87 ja messitakki m/30, olkanauhat vain ye-
upseereilla).

PIENOISKUNNIAMERKIT JUHLAPUVUN TAKISSA M/87 JA
MESSITAKISSA M/30

KUNNIAMERKIT JUHLAPUVUN TAKISSA M/87 JA
MESSITAKISSA M/30

2.10.6.1 Juhlapuvun käyttö sotilashäissä

Mikäli sulhanen ja/tai bestman ovat kantahenkilökuntaa, he käyttävät juhlapukua. Vastaavasti, jos morsian ja/tai kaaso ovat kantahenkilökuntaa, heillä on oikeus käyttää juhlapukua. Kutsuvieraina olevat ammattisotilaat käyttävät pientä juhlapukua ja kadetit kadetin juhlapukua.

2.10.6.2 Juhlapuvun käyttö akateemisissa juhlatilaisuuksissa

Väitöstilaisuudessa väittelijänä, vastaväittäjänä tai kustoksena olevat ammattisotilaat käyttävät juhlapukua mustan vyöliivin kanssa ja ilman kunniamerkkejä. Yleisönä olevat ammattisotilaat pukeutuvat palveluspukuun. Iltatilaisuudessa, karonkassa käytetään juhlapuvussa mustan vyöliivin sijasta valkoista vyöliiviä, mikäli paikalla on naisia. Kunniamerkkejä ei käytetä.

Promootiossa ja promootiopäivällisellä promovoitavana oleva ammattisotilas ja tilaisuuteen kutsutut ammattisotilaat käyttävät juhlapukua. Promootiossa kaikilla ammattisotilailla on juhlapuvussa musta vyöliivi ja promootiopäivällisellä valkoinen vyöliivi. Edellä mainituissa akateemisissa tilaisuuksissa tohtorinhattuun oikeutetut sotilaat käyttävät sotilaspäähineen sijasta tohtorinhattua tilaisuuden järjestäjän ja akateemisten juhlatilaisuuksien vakiintuneiden tapojen mukaisesti.

Sotilaspappi voi sotilaspuvun sijaan pukeutua akateemisissa juhlatilaisuuksissa papin asuun siten, kuin tilaisuuden luonne sekä papin virkapukeutumisesta annetut määräykset edellyttävät.

Maanpuolustuskorkeakoulun rehtori käyttää metallikäätyjä edustaessaan korkeakouluun valtiollisissa ja akateemisissa tilaisuuksissa (esim. juhlalliset tilaisuudet, joita rehtori isännöi, promootiot, Tasavallan presidentin itsenäisyyspäivän vastaanotto sekä akateemiset tilaisuudet muissa yliopistoissa ja korkeakouluissa, kuten promootiot vuosijuhlat jne).

Akateemisten juhlatilaisuuksien tarkemmat pukeutumisohjeet antaa tilaisuuden järjestävä korkeakoulu (vast).

2.10.7 Paraatipuku

Paraatipukua (m/58, m/51, kavaiji m/30) käytetään paraatissa, kunniavartiossa, sotilasvala- ja sotilasvakuutustilaisuudessa, ilmoittauduttaessa ensimmäistä kertaa palvelukseen sekä siirron, nimityksen, ylennyksen, palkitsemisen ja eron johdosta, virallisissa ja sotilashautajaisissa, itsenäisyyspäivän, puolustusvoimain lippujuhlan päivän ja joukon vuosipäivän (vast) viettoon liittyvissä ennen kello 18.00 alkavissa tilaisuuksissa, kansallisen veteraanipäivän tilaisuuksissa, joukon lipun naulaus-, siunaus-, vastaanotto- ja luovutustilaisuudessa, joukon luovutus- ja vastaanottokatselmuksessa, sotilasvirkaan

liittyvän tutkinnon suorittamiseen kuuluvien kurssien päätöstilaisuuksissa sekä eri määräyksestä.

Yleisessä palvelusohjesäännössä mainituissa tapauksissa ilmoittautuessaan ammattisotilaat käyttävät paraatipukua ilman nahkavyötä ja miekkaa. Sisätiloissa ei ole mukana päähinettä eikä käsineitä. Paraatijoukkoihin kuuluville voidaan tilaisuuden laadun tai olosuhteiden mukaan määrätä myös muu kuin vahvistettu paraatipuku, esimerkiksi paraatipuku m/05 tai m/91 (maastopuku m/05 tai m/91).

Virallisissa ja sotilashautajaisissa ammattisotilaat käyttävät paraatipukua. Mikäli ammattisotilas osallistuu sotilaan tai sotiemme veteraanin yksityiseen siunaus- ja muistotilaisuuteen sotilaspuvussa, hän käyttää silloinkin paraatipukua. Lähiomaisensa hautajaisissa voi käyttää mustaa surunauhaa sotilaspukunsa vasemmassa käsivarressa kyynärtaipeen yläpuolella.

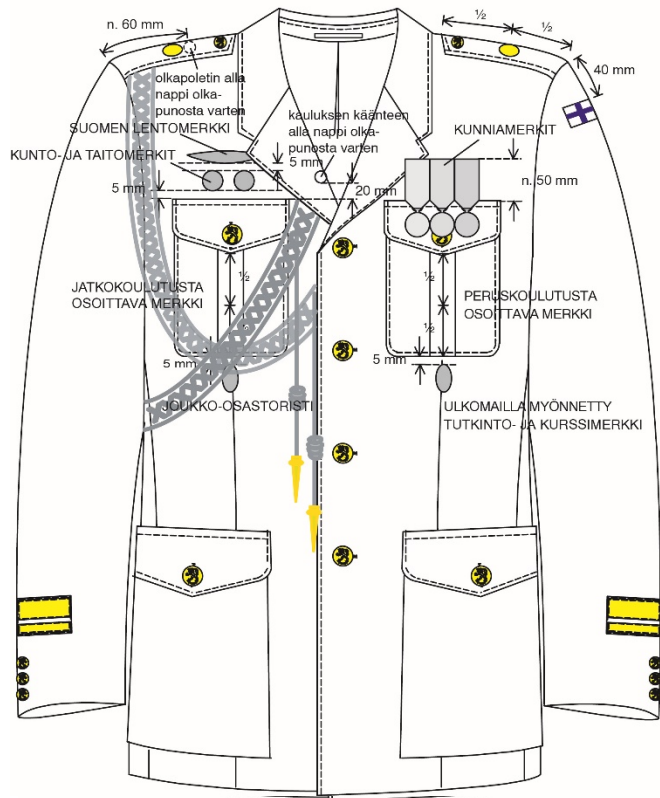
Paraatipuvun kokoonpanot ja pukineet sekä niiden käyttömääräykset on esitetty yksityiskohtaisemmin liitteessä 6.

Ohessa on esimerkkejä paraatipuvun kokoonpanoista

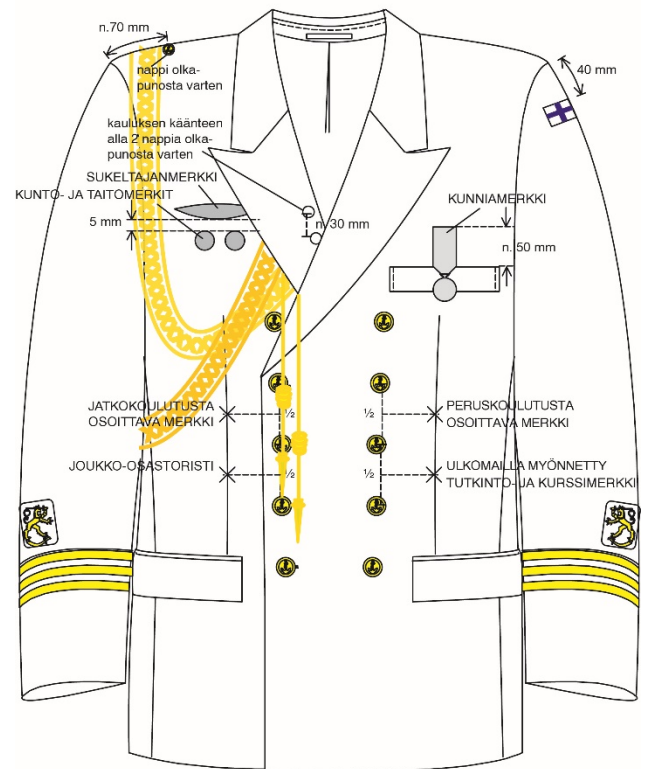

Merkit ja tunnukset paraatipuvun takeissa (m/58, kavaiji m/30 ja m/51, olkanauhat vain ye-upseereilla).

PARAATIPUKU, TAKKI M/58
TAKKI M/51

PARAATIPUKU, KAVAIJITAKKI M/30

2.11 Kadettien sotilaspuvut ja erikoismääräykset

Kadetit palvelevat kadettikurssiensa opintosuuntien- tai linjojen mukaisessa sotilaspuvussa. Sotilaspuvut ja niiden kokoonpanot ovat kadeteilla vastaavat kuin saman puolustushaaran ammattisotilailla seuraavin tarkennuksin:

- Maa- ja ilmavoimien kadetin pienenä juhlapukuna, juhlapukuna sekä paraatipukuna on kadetin juhlapuku m/22
- Maavoimien kadetit käyttävät maavoimien sotilaspukuja sekä maavoimien kadeteille käyttöön vahvistettuja tunnuksia ja tunnusvärejä
- Ilmavoimien kadetit käyttävät ilmavoimien sotilaspukuja sekä ilmavoimien kadeteille käyttöön vahvistettuja tunnuksia ja tunnusvärejä
- Merivoimien kadetit käyttävät merivoimien sotilaspukuja sekä merivoimien kadeteille käyttöön vahvistettuja tunnuksia

Kadetit käyttävät juhlapukua esiintyessään kunniaosastoina ja paraateissa tai muissa erityistä edustavuutta edellyttävissä tilaisuuksissa. Kadettien paraatiosastoissa käytetään nahkavyötä m/84 tai m/30 sekä miekankannatinta m/84 tai m/30.

Kadetin juhlapuvun kokoonpanot sekä niiden käyttömääräykset on esitetty liitteessä 7.

2.12 Kunniaosastojen edustuspuvut

Kaartin jääkäriyrykmentin kunniakomppania käyttää sille määritettyä edustuspukua m/10 Helsingin päävartion vartioparaatissa ja kunniaosastona tai kunniavartiomiesten tehtävissä.

Maavoimien ja ilmavoimien kunniaosastot käyttävät loma- ja paraatipukua m/05.

Merivoimien laivastojoukoista muodostettu kunniaosasto käyttää merivoimien aluksilla palvelevien varusmiesten loma- ja paraatipukuun perustuvaa vaatetusta.

Kunniaosastojen edustuspukujen kokoonpanot ja kuvia yleisimmistä pukineyhdistelmistä on esitetty liitteessä 8.

2.13 Soittokuntien esiintymis- ja edustuspuvut

Soittokunnat käyttävät esiintymispukuinaan liitteiden 3.-6. mukaisten puolustushaarojen mukaisten sotilaspukujen (palveluspuku ja juhlapuvut) lisäksi niille erikseen vahvistettuja tai käyttöön hyväksytyjä edustuspukuja.

Esiintymispuku I perustuu maa- ja ilmavoimissa sekä merivoimissa palveluspukuihin

(m/58, m/51, kavaiji m/30). Esiintymispuku II perustuu maa- ja ilmavoimien juhlapukuun m/87 sekä merivoimien juhlapukuun m/30 (messipuku).

Esiintymispukua I käytetään paraateissa, kunnianosoituksissa, marssiosastoissa sekä muissa huomattavissa tapahtumissa. Esiintymispukua II käytetään konserteissa, juhlatilaisuuksissa sekä koti- ja ulkomaisissa kansainvälisissä tapahtumissa

Maavoimien soittokuntien edustuspukua m/03 käytetään erityisen suurta näyttävyyttä vaativissa kotimaisissa ja kansainvälisissä juhla- ja Tattoo -tapahtumissa kaikkina vuodenaikoina. Edustuspukua m/03 käyttävät:

- Lapin sotilassoittokunta
- Rakuunasoittokunta

Laivaston soittokunta (Merivoimien soittokunta) voi käyttää erityisen suurta näyttävyyttä vaativissa kotimaisissa ja kansainvälisissä juhla- ja Tattoo -tapahtumissa kaikkina vuodenaikoina esiintymispukunaan merivoimien helleasua m/30.

Ilmavoimien soittokunta (ILMAVSK) voi käyttää erityisen suurta näyttävyyttä vaativissa kotimaisissa ja kansainvälisissä juhla- ja Tattoo -tapahtumissa kaikkina vuodenaikoina esiintymisasunaan ilmavoimien soittokunnan edustuspukua m/15.

Kaartin soittokunta käyttää edustuspukua m/95 merkittävässä kotimaisissa tapahtumissa sekä ulkomailla esiintyessään.

Rakuunasoittokunta (RAKSK) voi käyttää edustuspukua m/17 niissä tilaisuuksissa, jotka ovat RAKSK:n itsensä järjestämiä tilaisuuksia, kuten konsertit yms. tilaisuudet sekä ratsuväen perinteisiin liittyvissä tilaisuuksissa sekä tilaisuuksissa, joihin tilaaja erikseen pyytää ko. asua.

Puolustusvoimien varusmiessoittokunnan esiintymispukua m/91 käytetään huomattavissa kotimaisissa tapahtumissa ja esiinnyttäessä ulkomailla.

Soittokuntien esiintymis- ja edustuspukujen kokoonpanot sekä kuvia yleisimmistä pukineyhdistelmistä on esitetty liitteessä 9.

3 SOTILASPUVUISTA JA SOTILAAN PUKEUTUMISESTA ANNETTAVA MUU NORMITUS

Tätä määräystä täydennetään ja tarkennetaan tarvittaessa Pääesikunnan antamilla erillisillä määräyksillä, käskyillä ja ohjeilla.

Aikaisemmin määritettyjen ohjausvastuiden lisäksi Puolustusvoimien logistiikkalaitoksella (erityisesti Järjestelmäkeskuksella) on oikeus antaa tätä määräystä täydentäviä ja tarkentavia määräyksiä, käskyjä ja ohjeita, siten kuin vaatetuksen järjestelmävastuun toimivalta velvoittaa ja edellyttää. Edellä mainituista määräyksistä, käskyistä ja ohjeista on niiden valmisteluvaiheessa pyydetty lausunto Pääesikunnan logistiikkaosastolta ja tarvittaessa muilta Pääesikunnan osastoilta.

Puolustusvoimien logistiikkalaitos tuottaa sotilaspukujen ja -pukineiden yksityiskohtaisemmat esittelyaineistot ja tekniset ohjeet järjestelmävastuiden mukaisesti yhteistyössä Pääesikunnan, puolustushaaraesikuntien sekä sotilaspukujen sopimustoimittajien (vast) kanssa.

Sotilaspuvun ja -arvon käytöstä sekä sotilaan pukeutumisesta ja siisteydestä on lisäksi voimassa mitä niistä Yleisessä palvelusohjesäännössä määrätään.

Pääesikunnan päällikkö
Kenraaliluutnantti

Eero Pyötsiä

Puolustusvoimien sotatalouspäällikkö
Kenraaliluutnantti

Timo Rotonen

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

LIITTEET

Liitteet 1-10

JAKELU

Pv joukko-osastot
PE osastot
PLM kirjaajat
Rajavartiolaitoksen Esikunta
Maanpuolustuskoulutusyhdistys (MPK) ry Keskustoimisto
Upseeriliitto ry
Päällystöliitto Ry
Aliupseeriliitto ry
Maanpuolustuksen teknisten toimihenkilöiden liitto ry
Maanpuolustuksen Henkilökuntaliitto MPHL ry.
Suomen Reserviupseeriliitto ry
Reserviläisliitto ry
Reservin Aliupseerien Liitto ry

TIEDOKSI

3.12.2014

PVHSM HPALV 003 - PELOGOS- PUOLUSTUSVOIMIEN VIRKAPUKUJEN KÄYTTÖMÄÄRÄYKSET

Normikokoelman lyhenne

PVHSMK-PE

Peruste

PVM HPALV 001 - PELOGOS "Sotilas- ja virkapuvut puolustusvoimissa"
PVHSM HPALV 002 - PELOGOS "Puolustusvoimien sotilaspukujen käyttömääräykset"

Voimassaoloaika

1.1.2015 lukien toistaiseksi

Laatija

Pääesikunnan logistiikkaosasto

Lisätietoja antaa

Pääesikunnan logistiikkaosasto

Kumoa

PVHSM HPALV 003 -PELOGOS; HG366/19.4.2010
"Puolustusvoimien virkapukujen käyttömääräykset"

Säilytys

Sähköinen arkistointi
- Puolustusvoimien asianhallintajärjestelmä/Pv normitietokanta
Pysyvästi säilytettävät normikokoelmat
- Pääesikunnan kirjaamo

Muutostiedot

Versio	Pvm	Asiakirja- numero	Muutos	Laatija
1.0		HK906	Alkuperäinen	Juha Karjalainen

SISÄLTÖ

PVHSM HPALV 003 - PELOGOS- PUOLUSTUSVOIMIEN VIRKAPUKUJEN KÄYTTÖMÄÄRÄYKSET	1
1 ASIAKIRJAN TARKOITUS	3
2 VIRKAPUVUN KÄYTTÖ	3
2.1 Virkapuvun käyttö ulkomailla	4
3 VIRKAPUVUSSA KANNETTAVAT MERKIT JA TUNNUKSET	4
4 VIRKAPUVUISTA ANNETTAVA MUU NORMITUS	5

LIITTEET

1. Puolustusvoimien palopäällystön virkapukujen kokoonpanot
2. Puolustusvoimien vahtimestarien ja autonkuljettajien virkapukujen kokoonpanot

1 ASIAKIRJAN TARKOITUS

Tämä asiakirja sisältää oikeussääntönä annetun määräyksen PVM HPALV 001 - PELOGOS: "Sotilas- ja virkapuvut puolustusvoimissa" velvoittaman tarkemman normituksen puolustusvoimien virkapukujen käytöstä.

Virkapukujen pukineet ja yleisimmät pukuyhdistelmät esitetään sotilas- ja virkapukuvastossa, jossa on myös sotilas- ja virkapukujen käyttöä ohjaavat normit. Kuvasto ja normit löytyvät Torni-portaalista osoitteesta "Tietopankit - Hakemistot - Virkapuvut - Sotilas- ja virkapuvut" ja Internetistä osoitteesta <http://www.puolustusvoimat.fi/wcm/erikoissivustot/sotilaspuvut/suomeksi/>.

Lisäksi normit ovat julkaistu PVAH-järjestelmän Pv normitietokannassa.

2 VIRKAPUVUN KÄYTTÖ

Puolustusvoimissa käytettävien virkapukujen kokoonpanot sekä virkapukineen ulkoasu, kuosin ja värin määrää Pääesikunta. Virkapukineiden tulee olla väriltään, laadultaan, kuosiltaan ja malliltaan niistä annettujen määräysten mukaisia.

Mikäli sotilaspukine sellaisenaan vahvistetaan käytettäväksi myös virkapukineena, sen pukinenimi ei tällöin muutu. Jos virkapukineena käytettävä sotilaspukine poistetaan sotilaspukujen kokoonpanoista, voidaan sen pukinenimi tarkoituksenmukaisuussyistä muuttaa.

Virkapukuja ovat velvollisia käyttämään virkatehtävissään puolustusvoimien palopäällystön tehtävissä palvelevat (PV:n pelastusjohtaja ja pelastuspäälliköt) sekä vahtimestarit ja autonkuljettajat, ellei hallintoyksikön / joukko-osaston komentaja (vast), esikunnan tai laitoksen päällikkö virkatehtävän laadun tai muun syyn vuoksi toisin määrää.

Puolustusvoimien palopäällystö käyttää virkapukuja ja -pukineita eri tilaisuuksissa, kuten maavoimien ammattisotilaat käyttävät sotilaspukuja pääesikunnan logistiikkaosaston normin PVHSM HPALV 002 - PELOGOS (Puolustusvoimien sotilaspukujen käyttömääräykset) mukaisesti.

Virkapuvuissa saa käyttää vain niiden kokoonpanoihin kuuluvia sotilas- ja virkapukineita sekä erikseen vahvistettuja merkkejä ja tunnuksia. Virkapukujen lisäksi voidaan käyttää maastosuoja-, suoja- ja erikoisvaatetusta.

Virkapukujen ja niihin liittyvien tunnusten käytöllä osoitettavista mahdollisista toimivaltuus-, voimankäyttö- yms. turvallisuustoimintaan liittyvistä oikeuksista antaa tarkemmat määräykset Pääesikunnan operatiivinen osasto.

Puolustusvoimien palopäällystön puolustusvoimien virkapukuja ja virkapukineista muodostettavia kokoonpanoja ovat:

- kevyt palveluspuku

- palveluspuku
- juhlapuku
- paraatipuku

Palopäällystön käyttöön vahvistetut virkapukineet ovat laadultaan ja kuosiltaan samanlaiset kuin vastaavat maavoimien sotilaspukineet ja väriltään kuin vastaavat merivoimien pukineet

Edellä mainittujen kokoonpanojen lisäksi puolustusvoimien palopäällystö käyttää maastosuojausvaatteista samoilla käyttöperiaatteilla kuten maavoimien ammattisotilaat.

Puolustusvoimien vahtimestarien ja autonkuljettajien virkapukuja ja virkapukineista muodostettavia kokoonpanoja ovat:

- vahtimestarin palveluspuku
- autonkuljettajan palveluspuku

Puolustusvoimien virkapukujen kokoonpanot on esitetty liitteessä 1.

2.1 Virkapuvun käyttö ulkomailla

Puolustusvoimien siviiliviroissa olevien palopäällystön, vahtimestareiden ja autonkuljettajien on mahdollista käyttää puolustusvoimien virkapukuja ulkomailla sotilaspukuja koskevien periaatteiden ja määräysten mukaisesti siten, kuin niiden käytöstä ja lupamenettelystä pääesikunnan logistiikkaosaston normissa PVHSM HPALV 002 - PELOGOS (Puolustusvoimien sotilaspukujen käyttömääräykset) ja muissa puolustusvoimien määräyksissä ja ohjeissa on määrätty ja ohjeistettu.

3 VIRKAPUVUSSA KANNETTAVAT MERKIT JA TUNNUKSET

Puolustusvoimien virkapuvuissa kannettavista merkeistä ja tunnuksista on määrätty yksityiskohtaisemmin Pääesikunnan henkilöstöosaston normeilla PVHSM HENKILÖSTÖALA 038 (Sotilaspuvussa ja virkapuvussa kannettavat merkit ja tunnukset) sekä PVMK - PE-HENKOS 006 (Kunnia- ja ansiomerkkien kantaminen). Normit löytyvät Torni-portaalista osoitteesta "Tietopankit - Hakemistot - Virkapuvut - Sotilas- ja virkapuvut" ja Internetistä osoitteesta <http://www.puolustusvoimat.fi/wcm/erikoissivustot/sotilaspuvut/suomeksi/>.

Sisäasiainministeriön asetuksessa (507/2011) säädetään palokuntapuvun merkitsemisestä ja tunnusten käytöstä. Puolustusvoimien sivutoimisen pelastushenkilöstön käyttämissä sisäasiainministeriön pelastustoimen virkapuvuissa tulee paitojen, puseroiden ja takkien oikeassa etuosassa olla nimilaatta, jossa henkilön nimen lisäksi on mustalla pohjalla keltainen teksti "PUOLUSTUSVOIMAT". Nimilaattaa ei kuitenkaan tarvitse käyttää pelastustoimen vierailu- ja juhlapuvuissa.

4 VIRKAPUVUISTA ANNETTAVA MUU NORMITUS

Tätä määräystä täydennetään ja tarkennetaan tarvittaessa Pääesikunnan antamilla erillisillä määräyksillä, käskyillä ja ohjeilla.

Lisäksi Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen esikunnalla ja sen alaisilla yksiköillä on oikeus antaa tätä määräystä täydentäviä ja tarkentavia määräyksiä, käskyjä ja ohjeita siten, kuin vaatetuksen järjestelmävastuun toimivalta velvoittaa ja edellyttää.

Sotilasviroissa pelastustoimen tehtävissä palvelevat virkamiehet käyttävät puolustusvoimien sotilaspukuja. Pelastustoimen virkapukujen ml. palokuntapuvut käytöstä puolustusvoimissa päättää Pääesikunta.

Puolustusvoimien palopäällystön ja vahtimestarien sekä autonkuljettajien on mahdollista saada työnantajan kustannuksella puolustusvoimien virkapukineita liitteiden 1 ja 2 taulukoissa mainituista pukineista siten, kuin siitä muissa puolustusvoimien määräyksissä ja ohjeissa on määrätty ja ohjeistettu.

Puolustusvoimien ja sisäasianministeriön pelastustoimen virkapukineita (ml. palokuntapuvut) ei saa käyttää samanaikaisesti (yhdistää keskenään).

Sotatalouspäällikkö
Kenraaliluutnantti

Raimo Jyväsjärvi

Logistiikkapäällikkö
Prikaatikenraali

Timo Rotonen

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

LIITTEET

Liitteet 1-2

JAKELU

Pv joukko-osastot
PE osastot
PLM kirjaajat
Rajavartiolaitos Rajavartiolaitoksen Esikunta (RVLE)
Maanpuolustuskoulutusyhdistys (MPK) ry Keskustoimisto
Upseeriliitto ry
Päällystöliitto Ry
Aliupseeriliitto ry
Maanpuolustuksen teknisten toimihenkilöiden liitto ry
Maanpuolustuksen Henkilökuntaliitto MPHL ry.
Suomen Reserviupseeriliitto ry
Reserviläisliitto ry

Pääesikunta
Logistiikkaosasto
HELSINKI

Määräys

6 (6)
HK906

Reservin Aliupseerien Liitto ry

TIEDOKSI

Maastosuojavaatetusten m/05 ja m/91 yleisimmät pukineet:

PUKINE	Maastosuojavaatetus m/05	Maastosuojavaatetus m/91
Päähine	Kesälakki m/05, lippa (maastolippalakki m/05) Kesälakki m/05, lieri Baretti Talvilakki m/05 Villamyssy	Talvilakki m/91 Kesälakki m/91 (maastolakki m/91) Baretti Villamyssy Maastolakki m98
Takki tai pusero	Maastotakki m/05	Maastotakki m/91
Housut	Maastohousut m/05	Maastohousut m/91
Päällysvaatteet	Pakkastakki m/05 Pakkashousut m/05 Sadepuvun takki m/05 Sadepuvun housut m/05 Lumipuvun takki m/05 Lumipuvun housut m/05	Päällystakki m/95 mku Pakkashousut mku Sadepuvun takki mku Sadepuvun housut mku Lumipuvun takki m/91 Lumipuvun housut m/91
Paita	Paitapusero m/91 Paitapusero m/91 naisten T-paita m/91 Poolopaita m/91 Villapaita m/83 oliivinvihreä Villapaita m/83 merivoimien Villapaita m/83 ilmavoimien	Paitapusero m/91 Paitapusero m/91 naisten T-paita m/91 Poolopaita m/91 Villapaita m/83 oliivinvihreä Villapaita m/83 merivoimien Villapaita m/83 ilmavoimien
Jalkineet	Varsikengät m/05 Kumisaappaat Pakkassaappaat	Varsikengät m/91 Kumisaappaat Pakkassaappaat
Käsineet	Nahkasormikkaat Palvelussormikkaat Neulekintaat Nahkakintaat Aluskäsineet	Nahkasormikkaat Neulekintaat Nahkakintaat
Välivaatetus	Välipusero m/05 Välihousut m/05	Välipusero m/91 Välihousut m/91
Sukat	Alussukat m/05 Saapassukat m/91	Saapassukat m/91
Housuvyö	Nahkavyö miehistön	Nahkavyö miehistön

MAA-, ILMA- JA MERIVOIMIEN KEVYEN PALVELUSPUVUN KOKOONPANOT:

PUKINE	Maavoimien kevyt palveluspuku	Ilmavoimien kevyt palveluspuku	Merivoimien kevyt palveluspuku
Päähine	Maavoimien kesälakki m/39 Maavoimien turkislakki m/39 8) Baretti 8)	Ilmavoimien kesälakki m/39 Ilmavoimien turkislakki m/39 Baretti	Merivoimien kesälakki m/39 Turkislakki m/30 Baretti
Takki tai pusero	Maavoimien pusero m/83 (n) 1) Maavoimien liivi m/96, naisten Pusakka m/08 1) Nahkapusakka m/08 1)	Ilmavoimien pusero m/83 (n) 1) Ilmavoimien liivi m/96, naisten Pusakka m/08 1) Nahkapusakka m/08 1)	Merivoimien pusero m/83 (n) 1) Merivoimien liivi m/96, naisten Pusakka m/08 1) Nahkapusakka m/08 1)
Housut	Maavoimien palveluspuvun housut m/83, m/58 (n)	Ilmavoimien palveluspuvun housut m/83, m/51 (n)	Merivoimien palveluspuvun housut m/83, m/30 (n)
Hameet	Maavoimien palveluspuvun hame m/83, m/58	Ilmavoimien palveluspuvun hame m/83, m/51	Merivoimien palveluspuvun hame m/83, m/30
Päällystakit	Pusakka m/08 1) Nahkapusakka m/08 1) Päällystakki m/08 2) Maavoimien päällystakki m/30 (n) 7) Maavoimien sadetakki Maavoimien sadetakki m/96 , naisten	Pusakka m/08 1) Nahkapusakka m/08 1) Päällystakki m/08 2) Ilmavoimien päällystakki m/30 (n) 7) Ilmavoimien sadetakki Ilmavoimien sadetakki m/96 , naisten	Pusakka m/08 1) Nahkapusakka m/08 1) Päällystakki m/08 2) Merivoimien päällystakki m/30 (n) 7) Merivoimien sadetakki Merivoimien sadetakki m/96 , naisten
Jalkineet	Mustat puolikengät 3) Avokkaat 3) 6) Naisten talvisaapikkaat 3) 6)	Mustat puolikengät 3) Avokkaat 3) 6) Naisten talvisaapikkaat 3) 6)	Mustat puolikengät 3) Avokkaat 3) 6) Naisten talvisaapikkaat 3) 6)
Käsineet	Mustat nahkasormikkaat	Mustat nahkasormikkaat	Mustat nahkasormikkaat
Paita	Paitapusero m/58, vaalean harmaa (kaikki mallit) 1) 4) Paitapusero m/83, vaalean harmaa (kaikki mallit) 1) 4) Villapaita m/83, vihreä 5)	Paitapusero m/58, vaalean harmaa (kaikki mallit) 1) 4) Paitapusero m/83, vaalean harmaa (kaikki mallit) 1) 4) Ilmavoimien villapaita m/83 5)	Valkoinen paitapusero m/58 (kaikki mallit) 1) 4) Valkoinen paitapusero m/83 lyhythihainen 1) 4) Valkoinen paitapusero m/06 lyhythihainen 1) 4) Merivoimien villapaita m/83 5)
Solmio	Tummanharmaa solmio 1) 4)	Musta solmio 1) 4)	Musta solmio 1) 4)
Sukat	Harmaat tai mustat sukat Sukkahousut 6)	Mustat sukat Sukkahousut 6)	Mustat sukat Sukkahousut 6)
Kaulaliina	Maavoimien kaulaliina 7)	Ilmavoimien kaulaliina 7)	Merivoimien kaulaliina 7)
Housuvyö	Kangasvyö m/83 Musta housuvyö	Kangasvyö m/83 Musta housuvyö	Musta housuvyö

HUOMAUTUKSET:

(n) = naisilla pukineesta oma mallinsa

- 1) Pusakkaa m/08 tai nahkapusakkaa m/08 voidaan käyttää puseron m/83 sijaan päivystys-, esikunta- ja sisäpalveluksessa sekä sisä- että ulkotiloissa tai ulkotilojen kaltaisissa olosuhteissa. Pusakan m/08 tai nahkapusakan m/08 kanssa paitapuserossa m/58 tai paitapuserossa m/83 **käytetään solmiota**. Pusakkaa m/08 tai nahkapusakkaa m/08 voidaan käyttää myös kevyen palveluspuvun päällystakkina. Pusakoiden m/08 vetoketju pidetään sisäpalveluksessa suljettuna paitapuseron rintataskujen yläreunan tasalle sekä ulkopalveluksessa joko edellä mainitulle tasalle tai kokonaan ylös asti suljettuna.
Puseroa m/83 käytetään **aina** tilaisuuksissa ja tapahtumissa, joissa siviilihenkilöstö käyttää arkipukua. **Tällöin pusakkaa m/08 tai nahkapusakkaa m/08 ei saa käyttää puseron m/83 sijasta.**
- 2) Päällystakin m/08 vetoketju pidetään ylös asti suljettuna. Sisävuori pidetään suljettuna joko samalle tasalle kuin takin vetoketju, jolloin kaulusosa käännetään takin kaulusten päälle tai ylös asti suljettuna, jolloin kaulusosa korvaa kaulaliinan.

MAA-, ILMA- JA MERIVOIMIEN KEVYEN PALVELUSPUVUN KOKOONPANOT:

HUOMAUTUKSET:

(n) = naisilla pukineesta oma mallinsa

- 3) Puolikengät (palveluskengät) ovat mustat ja sileät eikä niissä saa olla koristetikkauksia. Palveluskengät ovat nauhalliset. Kengän kärki on loivasti pyöreähkö. Koron korkeus on 2,5-3 cm. Hameen kanssa käytettävät avokkaat ovat mustat ja sileät eikä niissä saa olla koristetikkauksia. Avokkaan kärki on loivasti pyöreähkö. Koron korkeus on 2,5-3 cm. Hameen kanssa voi käyttää ulkona liikuttaessa myös talvisaapikkaita.
- 4) Paitapuserossa m/58 käytetään aina solmiota. Paitapuseroa m/83 voi käyttää ilman solmiota, kun paitapuseron kanssa ei käytetä puseroa m/83 tai pusakkaa m/08 tai nahkapusakkaa m/08. Paitapuserossa esiinnyttäessä käytetään arvomerkkilaattoja, mustaa housuvyötä tai kangasvyötä m/83.
- 5) Villapaidan kanssa paitapuserossa m/58 käytetään solmiota ja paitapuseroa m/83 voidaan käyttää ilman solmiota. Solmiota käytettäessä paidan kaulukset ovat villapaidan kauluksen alla. Ilman solmiota esiinnyttäessä paitapuseron m/83 kauluksen tulee olla villapaidan päälle käännettynä. Villapaidan olkapolettissa käytetään arvomerkkilaattoja ja villapaidan helma pidetään housujen päällä.
- 6) Ihonvärisiä sukkahousuja käytetään hameen ja avokkaiden sekä talvisaapikkaiden kanssa. MERIV:n hameen kanssa voi käyttää myös tummia sukkahousuja.
- 7) Päälystakkia m/30 voi käyttää ilman kaulaliinaa tai kaulaliinan kanssa. Ilman kaulaliinaa käytettäessä takin kahden ylimmäisen napin on oltava kiinni. Kaulaliinaa käytettäessä takin kaksi ylimmäistä nappia ovat auki.
- 8) Eri joukkoja koskevat poikkeavuudet baretin ja turkislakin käytöstä on ohjeistettu luvussa 2.6.

MAA-, ILMA- JA MERIVOIMIEN PALVELUSPUVUN KOKOONPANOT:

PUKINE	Maavoimien palveluspuku	Ilmavoimien palveluspuku	Merivoimien palveluspuku	Merivoimien hellepuku m/30
Päähine	Maavoimien lippalakki m/49 1) Maavoimien turkislakki m/39 Baretti Maavoimien kesälakki m/39	Ilmavoimien lippalakki m/49 1) Ilmavoimien turkislakki m/39 Baretti Ilmavoimien kesälakki m/39	Lippalakki m/30 1) Turkislakki m/30 Baretti Merivoimien kesälakki m/39	Lippalakki m/30 valkoisella lakinpäällisellä
Takki tai pusero	Takki m/58 (n) Maavoimien liivi m/96, naisten	Takki m/51 (n) Ilmavoimien liivi m/96, naisten	Kavaijitakki m/30 (n)	Helletakki m/30
Housut	Maavoimien palveluspuvun housut m/83, m/58 (n)	Ilmavoimien palveluspuvun housut m/83, m/51 (n)	Merivoimien palveluspuvun housut m/83, m/30 (n)	Hellehousut m/30
Hameet	Maavoimien palveluspuvun hame m/83, m/58	Ilmavoimien palveluspuvun hame m/83, m/51	Merivoimien palveluspuvun hame m/83, m/30	Hellehame m/06
Päällystakit	Päällystakki m/08 Maavoimien päällystakki m/30 (n) 5) Maavoimien sadetakki Maavoimien sadetakki m/96, naisten	Päällystakki m/08 Ilmavoimien päällystakki m/30 (n) 5) Ilmavoimien sadetakki Ilmavoimien sadetakki m/96, naisten	Päällystakki m/08 Merivoimien päällystakki m/30 (n) 5) Merivoimien sadetakki Merivoimien sadetakki m/96, naisten	
Jalkineet	Mustat puolikengät 3) Avokkaat 3) 4) Naisten talvisaapikkaat 3) 4)	Mustat puolikengät 3) Avokkaat 3) 4) Naisten talvisaapikkaat 3) 4)	Mustat puolikengät 3) Avokkaat 3) 4) Naisten talvisaapikkaat 3) 4)	Valkoiset puolikengät 3)
Käsineet	Mustat nahkasormikkaat	Mustat nahkasormikkaat	Mustat nahkasormikkaat	
Paita	Paitapusero m/58, vaalean harmaa (kaikki mallit)	Paitapusero m/58, vaalean harmaa (kaikki mallit)	Valkoinen paitapusero m/58 (kaikki mallit)	Paitapusero m/06, valkoinen lyhythihainen
Solmio	Tummanharmaa solmio	Musta solmio	Musta solmio	
Sukat	Harmaat tai mustat sukat Sukkahousut 4)	Mustat tai mustat sukat Sukkahousut 4)	Mustat sukat Sukkahousut 4)	Kokovalkoiset sukat Sukkahousut, ihonväriset
Kaulaliina	Maavoimien kaulaliina 5)	Ilmavoimien kaulaliina 5)	Merivoimien kaulaliina 5)	
Housuvyö	Musta housuvyö	Musta housuvyö	Musta housuvyö	valkoinen kangasvyö kullanvärisellä soljella
Kunniamerkit	PEHENKOS ohjeistaa	PEHENKOS ohjeistaa	PEHENKOS ohjeistaa	PEHENKOS ohjeistaa

HUOMAUTUKSET:

(n) = naisilla pukineesta oma mallinsa

- 1) Päällystakin m/08 kanssa ei käytetä lippalakkaa m/49 tai m/30. Lippalakissa m/30 käytetään valkoista päällistä 1.5. – 30.9 ja tummansinistä päällistä 1.10. – 30.4.
- 2) Päällystakin m/08 vetoketju pidetään ylös asti suljettuna. Sisävuori pidetään suljettuna joko samalle tasalle kuin takin vetoketju, jolloin kaulusosa käännetään takin kaulusten päälle tai ylös asti suljettuna, jolloin kaulusosa korvaa kaulaliinan.
- 3) Puolikengät (palveluskengät) ovat mustat (Meriv:n hellepuvussa valkoiset) ja sileät eikä niissä saa olla koristetikkauksia. Palveluskengät ovat nauhalliset. Kengän kärki on loivasti pyöreähkö. Koron korkeus on 2,5-3 cm. Hameen kanssa käytettävät avokkaat ovat mustat ja sileät eikä niissä saa olla koristetikkauksia. Avokkaan kärki on loivasti pyöreähkö. Koron korkeus on 2,5-3 cm. Hameen kanssa voi käyttää ulkona liikuttaessa myös talvisaapikkaita. Merivoimien hellepuvun hameen kanssa käytettävät ovat malliltaan samat edellä mainitut avokkaat, mutta väriltään kokovalkoiset.
- 4) Ihonvärisiä sukkahousuja käytetään hameen ja avokkaiden sekä talvisaapikkaiden kanssa. MERIV:n hameen kanssa voi käyttää myös tummia sukkahousuja.
- 5) Päällystakkia m/30 voi käyttää ilman kaulaliinaa tai kaulaliinan kanssa. Ilman kaulaliinaa käytettäessä takin kahden ylimmäisen napin on oltava kiinni. Kaulaliinaa käytettäessä takin kaksi ylimmäistä nappia ovat auki.

MAA-, ILMA- JA MERIVOIMIEN PIENEN JUHLAPUVUN KOKOONPANOT:

PUKINE	Maavoimien pieni juhlapuku	Ilmavoimien pieni juhlapuku	Merivoimien pieni juhlapuku
Päähine	Lippalakki m/87 2) Turkislakki m/87 2) 6) Maavoimien lippalakki m/49 2) Maavoimien turkislakki m/39 2)	Lippalakki m/87 2) Turkislakki m/87 2) 6) Ilmavoimien lippalakki m/49 2) Ilmavoimien turkislakki m/39 2)	Lippalakki m/30 1) Turkislakki m/30 6)
Takki tai pusero	Takki m/87 (n) Musta vyöliivi m/87	Takki m/87 (n) Musta vyöliivi m/87	Messitakki m/30 (n) Musta vyöliivi m/87 Tummansiniset liivit m/30 5)
Housut	Housut m/87	Housut m/87	Messihousut m/30
Hameet	Hame m/87, lyhyt	Hame m/87, lyhyt	Hame m/87, lyhyt
Päällystakit	Maavoimien päällystakki m/30 (n) 2)	Ilmavoimien päällystakki m/30 (n) 2)	Merivoimien päällystakki m/30 (n) 2) Viitta m/30
Jalkineet	Mustat juhlakengät 3) Naisten juhla-avokkaat 3) 4) Naisten talvisaapikkaat 3) 4)	Mustat juhlakengät 3) Naisten juhla-avokkaat 3) 4) Naisten talvisaapikkaat 3) 4)	Mustat juhlakengät 3) Naisten juhla-avokkaat 3) 4) Naisten talvisaapikkaat 3) 4)
Käsineet	Valkoiset sormikkaat tai mustat nahkasormikkaat 2)	Valkoiset sormikkaat tai mustat nahkasormikkaat 2)	Valkoiset sormikkaat tai mustat nahkasormikkaat
Paita	Smokkipaita (n)	Smokkipaita (n)	Smokkipaita (n)
Solmio	Musta solmuke	Musta solmuke	Musta solmuke
Sukat	Mustat sukat Sukkahousut 4)	Mustat sukat Sukkahousut 4)	Mustat sukat Sukkahousut 4)
Kaulaliina	Valkoinen tai maavoimien kaulaliina 2)	Valkoinen tai ilmavoimien kaulaliina 2)	Valkoinen tai merivoimien kaulaliina 2)
Kunniamerkki	PEHENKOS ohjeistaa	PEHENKOS ohjeistaa	PEHENKOS ohjeistaa

HUOMAUTUKSET:

(n) = naisilla pukineesta oma mallinsa

- 1) Valkoinen päällinen 1.5. – 30.9. Tummansininen päällinen 1.10. – 30.4.
- 2) Maa- ja ilmavoimien pienessä juhlapuvussa päällystakin m/30 ja lippalakin m/49 tai turkislakin m/39 kanssa käytetään puolustushaaran värin mukaista kaulaliinaa ja mustia nahkasormikkaita. Valkoista kaulaliinaa ja sormikkaita käytetään päällystakin m/30 ja lippalakin m/87 tai turkislakin m/87 kanssa. Päällystakkia m/30 voi käyttää ilman kaulaliinaa tai kaulaliinan kanssa. Ilman kaulaliinaa käytettäessä takin kahden ylimmäisen napin on oltava kiinni. Kaulaliinaa käytettäessä takin kaksi ylimmäistä nappia ovat auki.
- 3) Kiiltonahkakenkien käyttö on sallittua. Juhlakengät ovat mustat ja sileät eikä niissä saa olla koristetikkauksia. Kengät ovat nauhalliset. Koron korkeus on 2,5-3 cm. Hameen kanssa käytettävät juhla-avokkaat ovat mustat ja sileät eikä niissä saa olla koristetikkauksia. Avokkaan kärki on pyöreähkö. Koron korkeus on 6,5-7 cm. Hameen kanssa voi käyttää ulkona liikuttaessa myös talvisaapikkaita.
- 4) Tummaa sukkahousuja käytetään hameen ja avokkaiden sekä talvisaapikkaiden kanssa.
- 5) Liivien sijasta voidaan käyttää vastaavanväristä smokkivyöliiviä.
- 6) Kenraalit, amiraalit ja kenttäpiispa käyttävät valkoista turkislakkaa.

Ennen 1.7.1982 sotilasvirkaan nimitetyillä henkilöillä on maavoimien pienessä juhlapuvussa oikeus käyttää takin ja housujen m/87 asemasta takkia m/58 ja housuja m/58 reunusnauhoin. Tällöin käytetään tummanharmaita sukkia sekä hopeanharmaata solmiota, valkoista paitaa sekä paraatipuvun mukaista päällystakkia, päähinettä (baretti pl.), käsineitä ja jalkineita. Samoin ilmavoimien pienessä juhlapuvussa voi ennen 1.7.1982 sotilasvirkaan nimitetty henkilö käyttää takin ja housujen m/87 asemasta takkia ja housuja m/51. Tällöin käytetään hopeanharmaata solmiota, valkoista paitaa sekä paraatipuvun mukaista päällystakkia, päähinettä (baretti pl.), käsineitä, sukkia ja jalkineita.

MAA-, ILMA- JA MERIVOIMIEN JUHLAPUVUN KOKOONPANOT:

PUKINE	Maavoimien juhlapuku	Ilmavoimien juhlapuku	Merivoimien juhlapuku
Päähine	Lippalakki m/87 2) Turkislakki m/87 2) 6) Maavoimien lippalakki m/49 2) Maavoimien turkislakki m/39 2)	Lippalakki m/87 2) Turkislakki m/87 2) 6) Ilmavoimien lippalakki m/49 2) Ilmavoimien turkislakki m/39 2)	Lippalakki m/30 1) Turkislakki m/30 6)
Takki tai pusero	Takki m/87 (n) Valkoinen vyöliivi m/87	Takki m/87 (n) Valkoinen vyöliivi m/87	Messitakki m/30 (n) Valkoiset liivit m/30 5) Valkoinen vyöliivi m/87
Housut	Housut m/87	Housut m/87	Messihousut m/30
Hameet	Hame m/87, pitkä	Hame m/87, pitkä	Hame m/87, pitkä
Päällystakit	Maavoimien päällystakki m/30 2) Viitta m/96, naisten	Ilmavoimien päällystakki m/30 2) Viitta m/96, naisten	Merivoimien päällystakki m/30 2) Viitta m/30 Viitta m/96 naisten
Jalkineet	Mustat juhlakengät 3) Naisten juhla-avokkaat 3) 4) Naisten talvisaapikkaat 3) 4)	Mustat juhlakengät 3) Naisten juhla-avokkaat 3) 4) Naisten talvisaapikkaat 3) 4)	Mustat juhlakengät 3) Naisten juhla-avokkaat 3) 4) Naisten talvisaapikkaat 3) 4)
Käsineet	Valkoiset sormikkaat tai mustat nahkasormikkaat 2)	Valkoiset sormikkaat tai mustat nahkasormikkaat 2)	Valkoiset sormikkaat tai mustat nahkasormikkaat
Paita	Frakkipaita (n)	Frakkipaita (n)	Frakkipaita (n)
Solmio	Musta solmuke	Musta solmuke	Musta solmuke
Sukat	Mustat sukat Sukkahousut 4)	Mustat sukat Sukkahousut 4)	Mustat sukat Sukkahousut 4)
Kaulaliina	Valkoinen tai maavoimien kaulaliina 2)	Valkoinen tai ilmavoimien kaulaliina 2)	Valkoinen tai merivoimien kaulaliina 2)
Olkanauhat	Yleisesikuntaupseerin olkanauhat m/87 (kullankeltaiset)	Yleisesikuntaupseerin olkanauhat m/51 (kullankeltaiset)	Yleisesikuntaupseerin olkanauhat m/51 (kullankeltaiset)
Kunniamerkit	PEHENKOS ohjeistaa	PEHENKOS ohjeistaa	PEHENKOS ohjeistaa

HUOMAUTUKSET:

(n) = naisilla pukineesta oma mallinsa

- 1) Valkoinen päällinen 1.5. – 30.9. Tummansininen päällinen 1.10. – 30.4.
- 2) Maa- ja ilmavoimien juhlapuvussa päällystakin m/30 ja lippalakin m/49 tai turkislakin m/39 kanssa käytetään puolustushaaran värin mukaista kaulaliinaa ja mustia nahkasormikkaita. Valkoista kaulaliinaa ja sormikkaita käytetään päällystakin m/30 ja lippalakin m/87 tai turkislakin m/87 kanssa. Päällystakkia m/30 voi käyttää ilman kaulaliinaa tai kaulaliinan kanssa. Ilman kaulaliinaa käytettäessä takin kahden ylimmäisen napin on oltava kiinni. Kaulaliinaa käytettäessä takin kaksi ylimmäistä nappia ovat auki.
- 3) Kiiltonahkakenkien käyttö on sallittua. Juhlakengät ovat mustat ja sileät eikä niissä saa olla koristetikkauksia. Kengät ovat nauhalliset. Koron korkeus on 2,5-3 cm. Hameen kanssa käytettävät juhla-avokkaat ovat mustat ja sileät eikä niissä saa olla koristetikkauksia. Avokkaan kärki on pyöreähkö. Koron korkeus on 6,5-7 cm. Hameen kanssa voi käyttää ulkona liikuttaessa myös talvisaapikkaita.
- 4) Tummia sukkahousuja käytetään hameen ja avokkaiden sekä talvisaapikkaiden kanssa.
- 5) Liivien sijasta voidaan käyttää vastaavanväristä frakkivyöliiviä.
- 6) Kenraalit, amiraalit ja kenttäpiispa käyttävät valkoista turkislakkia.

Ennen 1.7.1982 sotilasvirkaan nimitetyillä henkilöillä on maavoimien juhlapuvussa oikeus käyttää takin ja housujen m/87 asemasta takkia m/58 ja housuja m/58 reunusnauhoihin. Tällöin käytetään hopeanharmaata solmiota, valkoista paitaa, sekä paraatipuvun mukaista päällystakkia, päähinettä²⁾ (baretti pl.), käsineitä, sukkia ja jalkineita sekä juhlavyötä m/38 ja juhlapuvun miekankannatinta m/22 (vain miekan kanssa). Yleisesikuntaupseerit käyttävät hopeanharmaita olkanauhoja. Samoin ilmavoimien juhlapuvussa voi ennen 1.7.1982 sotilasvirkaan nimitetty henkilö käyttää takin ja housujen m/87 asemasta takkia ja housuja m/51. Tällöin käytetään hopeanharmaata solmiota, valkoista paitaa sekä paraatipuvun mukaista päällystakkia, päähinettä²⁾ (baretti pl.), käsineitä, sukkia ja jalkineita sekä juhlavyötä m/38 ja juhlapuvun miekankannatinta m/22 (vain miekan kanssa). Yleisesikuntaupseerit käyttävät hopeanharmaita olkanauhoja.

MAA-, ILMA- JA MERIVOIMIEN PARAATIPUVUN KOKOONPANOT:

(Paraatipukuna voidaan käyttää myös eri käskystä maastopukua m/05 siten, kuin siitä yksityiskohtaisemmin ohjeistetaan)

PUKINE	Maavoimien paraatipuku	Ilmavoimien paraatipuku	Merivoimien paraatipuku
Päähine	Maavoimien lippalakki m/49 Maavoimien turkislakki m/39 2) Baretti	Ilmavoimien lippalakki m/49 Ilmavoimien turkislakki m/39 2) Baretti	Lippalakki m/30 1) Turkislakki m/30 2) Baretti
Takki tai pusero	Takki m/58 (n)	Takki m/51 (n)	Kavajitakki m/30 (n)
Housut	Maavoimien palveluspuvun housut m/83, m/58 (n)	Ilmavoimien palveluspuvun housut m/83, m/51 (n)	Merivoimien palveluspuvun housut m/83, m/30 (n)
Hameet	Maavoimien palveluspuvun hame m/83, m/58	Ilmavoimien palveluspuvun hame m/83, m/51	Merivoimien palveluspuvun hame m/83, m/30
Päällystakit	Maavoimien päällystakki m/30 (n) 6) Maavoimien sadetakki Maavoimien sadetakki m/96, naisten	Ilmavoimien päällystakki m/30 (n) 6) Ilmavoimien sadetakki Ilmavoimien sadetakki m/96, naisten	Merivoimien päällystakki m/30 (n) 6) Merivoimien sadetakki Merivoimien sadetakki m/96, naisten
Jalkineet	Mustat puolikengät 3) Avokkaat / naisten talvisaapikkaat 3) 4)	Mustat puolikengät 3) Avokkaat / naisten talvisaapikkaat 3) 4)	Mustat puolikengät 3) Avokkaat / naisten talvisaapikkaat 3) 4)
Käsineet	Mustat nahkasormikkaat	Mustat nahkasormikkaat	Mustat nahkasormikkaat
Paita	Paitapusero m/58, vaalean harmaa (kaikki mallit)	Paitapusero m/58, vaalean harmaa (kaikki mallit)	Valkoinen paitapusero m/58 (kaikki mallit)
Solmio	Tummanharmaa solmio	Musta solmio	Musta solmio
Sukat	Harmaat tai mustat sukat Sukkahousut 4)	Mustat sukat Sukkahousut 4)	Mustat sukat Sukkahousut 4)
Kaulaliina	Maavoimien kaulaliina 6)	Ilmavoimien kaulaliina 6)	Merivoimien kaulaliina 6)
Vyö	Nahkavyö m/84 5)	Nahkavyö m/84 5)	Nahkavyö m/30 5)
Miekankannatin	Miekankannatin m/84 (vain miekan kanssa) 5)	Miekankannatin m/84 (vain miekan kanssa) 5)	Miekankannatin m/30 (vain miekan kanssa) 5)
Housuvyö	Musta housuvyö	Musta housuvyö	Musta housuvyö
Olkanauhat	Yleisesikuntaupseerin hopeanharmaat olkanauhat	Yleisesikuntaupseerin hopeanharmaat olkanauhat	Yleisesikuntaupseerin olkanauhat m/51 (kullankeltaiset)
Kunniamerkit	PEHENKOS ohjeistaa	PEHENKOS ohjeistaa	PEHENKOS ohjeistaa

HUOMAUTUKSET:

(n) = naisilla pukineesta oma mallinsa

- 1) Valkoinen päällinen 1.5. – 30.9. Tummansininen päällinen 1.10. – 30.4.
- 2) Kenraalit, amiraalit ja kenttäpiispa käyttävät paraatipuvussa valkoista turkislakkaa.
- 3) Puolikengät (palveluskengät) ovat mustat ja sileät eikä niissä saa olla koristetikkauksia. Palveluskengät ovat nauhalliset. Kengän kärki on loivasti pyöreähkö. Koron korkeus on 2,5-3 cm. Hameen kanssa käytettävät avokkaat ovat mustat ja sileät eikä niissä saa olla koristetikkauksia. Avokkaan kärki on loivasti pyöreähkö. Koron korkeus on 2,5-3 cm. Hameen kanssa voi käyttää ulkona liikuttaessa myös talvisaapikkaita.
- 4) Ihonvärisiä sukkahousuja käytetään hameen ja avokkaiden sekä talvisaapikkaiden kanssa. MERIV:n hameen kanssa voi käyttää myös tummia sukkahousuja
- 5) Erikseen käsketyillä lippu- ja kunniavartioilla.
- 6) Päällystakkia m/30 voi käyttää ilman kaulaliinaa tai kaulaliinan kanssa. Ilman kaulaliinaa käytettäessä takin kahden ylimmäisen napin on oltava kiinni. Kaulaliinaa käytettäessä takin kaksi ylimmäistä nappia ovat auki.

KADETTIEN JUHLAPUVUN KOKOONPANOT:

MAA- JA ILMAVOIMIEN KADETTIEN JUHLAPUVUN KOKOONPANO:

PUKINE	Kadetin juhlapuku
Päähine	Kadetin juhlapuvun lippalakki m/22 Turkislakki m/39 maav pääll musta (vaihtoehtoisesti turkislakki m/30 musta)
Takki tai pusero	Kadetin juhlapuvun takki m/22
Housut ja hameet	Kadetin juhlapuvun housut m/22 Naisilla kadetin juhlapuvun pitkä hame (Hameen kanssa ei käytetä kadetin juhlayötä m/51)
Päällystakit	Kadetin juhlapuvun päällystakki m/30 Merivoimien sadetakki m/83 Viitta m/96 (naisilla)
Jalkineet	Mustat juhlakengät Avokkaat
Käsineet	Valkoiset sormikkaat
Sukat	Mustat sukat Naisilla mustat sukkahousut
Vyö	Kadetin juhlayö m/51 Kadetin miekankannatinvyö m/78 (Nahkavyötä m/84 ja miekankannatinta m/84 käytetään kannettaessa miekkaa päällystakin tai sadetakin kanssa)
Miekankannatin	Kadetin juhlapuvun miekankannatin m/22
Housuvyö	Housunkannattimet (tarvittaessa)
Kunniamerkit	PEHENKOS ohjeistaa

HUOMAUTUKSET:

Maa- ja ilmavoimien kadetin juhlapukua käytetään kuten ao. puolustushaarojen ammattisotilaiden juhlapukua.
Maa- ja ilmavoimien kadetin juhlapukua käytetään myös ao. kadettien paraatipukuna.
Merivoimien kadettien juhla- ja paraatipukuna käytetään merivoimien juhlapukua.

PUOLUSTUSVOIMIEN SOTILASPUKUJEN KÄYTTÖMÄÄRÄYKSET

LIITE 8 (1/2)

KUNNIAOSASTOJEN EDUSTUSPUKUJEN KOKOONPANOT:

PUKINE	Kaartin Jääkärirykmentin kunniaomppanian edustuspuku 1) 8)	Maa- ja ilmavoimien kunniaosaston edustuspuku 1)	Merivoimien laivastojoukoista muodostetun kunniaosaston edustuspuku 1) 2)	Kaartin Jääkärirykmentin kunniaomppanian edustuspuku m/10 1) 8)
Päähine	Valkoinen kypärä erikseen käskettäessä Maavoimien turkislakki m/39 Baretti	Loma- ja paraatipuku m/05 Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen ohjeistamalla kokoontanolla.	Valkoinen kypärä erikseen käskettäessä Merimieslakki m/30 Merivoimien turkislakki Baretti	Lakki m/10 Baretti (maavoimien) Turkislakki m/39
Takki tai pusero	Maavoimien pusero m/83		Merimiespusero m/30, merimiespuseron irtokaulus 7)	Takki m/10
Housut	Maavoimien housut m/83		Merimieshousut m/30	Housut m/10
Päällystakit 3)	Maavoimien päällystakki m/90 Maavoimien päällystakki m/30 4) 10) Maavoimien sadetakki		Merivoimien päällystakki m/55 Merivoimien sadetakki	Maavoimien päällystakki m/30 10) Maavoimien sadetakki Vartioturkki, hamaa 11)
Jalkineet	Varsikengät Valkoiset säärystimet erikseen käskettäessä		Varsikengät Valkoiset säärystimet erikseen käskettäessä	Puolikengät, paksupohjainen ja mustat sukat Varsikengät m/05 3) 9)
Käsineet	Valkoiset sormikkaat		Valkoiset sormikkaat	Valkoiset nahka sormikkaat, vuorittomat Mustat nahka sormikkaat, vuorilliset Turkisrukkaset, hamaa 11)
Paita	Paitapusero m/58 4) Paitapusero m/83 5)		Merimiespaita m/61 tai valkoinen T-paita	T-paita m/91
Solmio	Tummanhamaa solmio 4)		Merimiessolmio Vihellyspilliin punos 6)	-
Kaulaliina	Maavoimien kaulaliina 4) 10) Lomakaulaliina m/71 5)		Merivoimien kenttäkauliina (päällystakin kanssa)	Maavoimien kaulaliina 10)
Vyö	Päällystön juhlayy 4) Miehistön juhlayy 5)		Sinivalkoinen vyö	Musta nahkavyö (päällystö) Musta nahkavyö (miehistö)
Ase	Miekka m/22 ja valkoinen miekankannatin 4) Rynnäkkökivääri (valkoinen kantohihna) 5)		Rynnäkkökivääri (valkoinen kantohihna)	Miekka m/22 ja musta miekankannatin ja varajoht:lla pistoolikotelo 4) Rynnäkkökivääri (musta kantohihna) ja pistin
Kunniamerkit	PEHENKOS ohjeistaa		PEHENKOS ohjeistaa	PEHENKOS ohjeistaa

HUOMAUTUKSET:

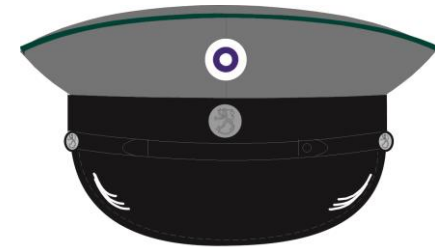
- 1) Naisilla vastaavat ao. sotilaspukineet.
- 2) Merivoimien kantahenkilökunnalla on paraatipuku, jossa nahkavyö m/30 ja miekankannatin ja aseena merivoimien miekka m/22.
- 3) Sään vaatiessa.
- 4) Ammattisotilailla.
- 5) Varusmiehillä.
- 6) Varusmiesaliupseereilla, upseerioppilailla ja -kokelailla.
- 7) Musta tai valkoinen merimiespusero m/30. Valkoista puseroa voidaan käyttää 1.5.-31.10.välisenä aikana lämpimissä olosuhteissa
- 8) Kaartin Jääkärirykmentin kunniaomppanian edustuspuvun m/10 käyttöönoton yhteydessä aikaisemmin kunniaomppanian käytössä ollut edustuspuku (m/83) poistuu käytöstä.
- 9) Varsikenkiä käytettäessä housun lahje pidetään normaalimittaisesti suorana (ei käännettynä kengän varren päälle).
- 10) Päällystakkia m/30 voi käyttää ilman kaulaliinaa tai kaulaliinan kanssa. Ilman kaulaliinaa käytettäessä takin kahden ylimmäisen napin on oltava kiinni. Kaulaliinaa käytettäessä takin kaksi ylimmäistä nappia ovat auki.
- 11) Kunniaavartiomiehillä sään vaatiessa

Kaartin Jääkäriyrykmentin kunniakomppania käytöstä poistuvassa edustuspuvussa (tilalle tulee edustuspuku m/10, piirrokset alla)

Merivoimien laivastojoukoista muodostettu kunniaosasto (taustalla)

Yllä piirroksia Kaartin jääkäriyrykmentin kunniakomppanian edustuspuvun m/10 pukineista

SOITTOKUNTIEN ESIINTYMIS- JA EDUSTUSPUKUJEN KOKOONPANOT

Maavoimien soittokuntien (* esiintymispuvut I - II ja edustuspuku:

PUKINE	Esiintymispuku I	Esiintymispuku II 3)	Edustuspuku m/03 4)
Päähine	Sotilassoittajan baretti Maavoimien lippalakki m/49 1) Maavoimien turkislakki m/39 1)	Lippalakki m/87 1) Turkislakki m/87 1) Maavoimien lippalakki m/49 1) Maavoimien turkislakki m/39 1)	Lakki m/03 Baretti, vihreä Maavoimien turkislakki m/39 6)
Takki tai pusero	Takki m/58 (n)	Takki m/87 (n)	Takki m/03
Housut	Housut m/58 (n)	Housut m/87	Housut m/03
Liivit		Valkoinen vyöliivi	
Päällystakit	Päällystakki m/08 Maavoimien päällystakki m/30 (n) 1) Sadetakki	Maavoimien päällystakki m/30 (n) 1)	Maavoimien päällystakki m/30 (n) 1) 6)
Jalkineet	Puolikengät	Juhlakengät	Mustat kiiltonahkakengät
Sukat	Harmaat tai mustat sukat	Mustat sukat	Mustat sukat
Käsineet	Sotilassoittajan valkoiset nahkasormikkaat tai mustat nahkasormikkaat 1) Rumpalin valkoiset nahkasormikkaat tai mustat nahkasormikkaat 1)	Sotilassoittajan valkoiset nahkasormikkaat (käytetään erikseen käskettäessä) tai mustat nahkasormikkaat 1)	Mustat nahkasormikkaat 6)
Paita	Paitapusero m/58 5)	Frakkipaita	
Solmio	Tummanharmaa solmio	Musta solmuke	
Kaulaliina	Maavoimien kaulaliina 1)	Valkoinen tai maavoimien kaulaliina 1)	Maavoimien kaulaliina 1) 6)
Olkapunos	Keltainen olkapunos m/91	Keltainen olkapunos m/91	Keltainen olkapunos m/91
Säärystimet	Sotilassoittajan valkoiset säärystimet m/90 (erikseen käskettäessä)		
Nuottilaukku	Valkoinen nuottilaukku m/90 2)	Valkoinen nuottilaukku m/90 2) (käytetään erikseen käskettäessä)	Musta nuottinuottilaukku (käytetään erikseen käskettäessä)
Kunniamerkit	PEHENKOS ohjeistaa	PEHENKOS ohjeistaa	PEHENKOS ohjeistaa

HUOMAUTUKSET:

* Lapin soittokunta ja Rakuunasoittokunta

Naiset käyttävät vastaavia maavoimien sotilaspukineita ja -pukuja.

(n) = naisilla pukineesta oma mallinsa

1) Päällystakin m/30 ja lippalakin m/49 tai turkislakin m/39 kanssa käytetään maavoimien kaulaliinaa ja mustia nahkasormikkaita. Valkoista kaulaliinaa ja sormikkaita käytetään päällystakin m/30 ja lippalakin m/87 tai turkislakin m/87 kanssa.

Päällystakkia m/30 voi käyttää ilman kaulaliinaa tai kaulaliinan kanssa. Ilman kaulaliinaa käytettäessä takin kahden ylimmäisen napin on oltava kiinni. Kaulaliinaa käytettäessä takin kaksi ylimmäistä nappia ovat auki.

2) Valkoista nuottilaukkuja kannetaan sinivalkoisessa, olkahihnalla varustetussa vyössä tai sinivalkoisessa nuottilaukun kantohihnassa. Kapellimestarit eivät käytä nuottilaukkuja.

3) Esiintymispukua II voidaan käyttää ennen klo 18:00 alkavissa tilaisuuksissa erikseen käskettäessä.

4) Edustuspukua m/03 voidaan käyttää erityisen suurta näyttävyyttä vaativissa kotimaisissa ja kansainvälisissä juhla- ja Tattoo -tapahtumissa kaikkina vuodenaikoina.

5) Olosuhteiden niin vaatiessa voidaan esiintymisasua I keventää esiintymällä takin sijaan paitapuserossa m/58. Tällöin käytetään aina solmiota.

6) Käytetään sään / olosuhteiden mukaan

Kaartin Soittokunnan edustuspuku:

PUKINE	Kaartin Soittokunnan edustuspuku m/95
Päähine	Sotilassoittajan baretti
Takki tai pusero	Takki m/95
Housut	Housut m/95
Olkapunos	Sininen olkapunos m/91
Jalkineet	Mustat kiiltonahkakengät
Sukat	Harmaat tai mustat sukat

Varusmiessoittokunnan ja -soittajien esiintymispuvut:

PUKINE	Esiintymispuku m/91
Päähine	Lakki m/91 Sotilassoittajan baretti
Takki tai pusero	Takki m/91
Housut	Housut m/91
Päällystakit	
Jalkineet	Mustat kiiltonahkakengät
Sukat	Harmaat tai mustat sukat tai alussukat m/05 (mustat)
Käsineet	Sotilassoittajan valkoiset nahkasormikkaat Rumpalin valkoiset nahkasormikkaat
Paita	T-paita m/91 varusmiessoittokunnan 2)
Solmio	
Olkapunos	Olkapunos m/91
Olkavaate	
Säärystimet	
Nuottilaukku	Valkoinen nuottilaukku m/90 1)

HUOMAUTUKSET:

- 1) Soittokuntien esiintymispukuun kuuluvaa valkoista nuottilaukkua kannetaan sinivalkoisessa, olkahihnalla varustetussa vyössä tai sinivalkoisessa nuottilaukun kantohihnassa. Merivoimien soittokuntien esiintymispukua käyttävät ammattisotilaat kantavat nuottilaukkua paraatipuvun vyössä. Kapellimestarit eivät käytä nuottilaukkua.
- 2) Olosuhteiden niin vaatiessa voidaan esiintymisasuja keventää esiintymällä takin sijaan T-paidassa m/91.

Naiset käyttävät vastaavia maavoimien sotilaspukuneita ja -pukuja.

Ilmavoimien soittokunnan esiintymispuvut I-II ja edustuspuku:

PUKINE	Esiintymispuku I	Esiintymispuku II 2)	Edustuspuku m/15 3)
Päähine	Sotilassoittajan baretti Ilmavoimien lippalakki m/49 4) Ilmavoimien turkislakki m/39 4)	Lippalakki m/87 Turkislakki m/87 Ilmavoimien lippalakki m/49 4) Ilmavoimien turkislakki m/39 4)	Lakki m/15 Ilmavoimien turkislakki m/39 6)
Takki tai pusero	Takki m/51 (n)	Takki m/87 (n)	Takki m/15
Housut	Housut m/51 (n)	Housut m/87 (n)	Housut m/15
Liivit		Valkoinen vyöliivi	
Päällystakit	Ilmavoimien päällystakki m/30 (n) 4) Päällystakki m/08 Sadetakki	Ilmavoimien päällystakki m/30 (n) 4)	Ilmavoimien päällystakki m/30 (n) 4) 6)
Jalkineet	Puolikengät	Juhlakengät	Juhlakengät
Sukat	Mustat sukat	Mustat sukat	Mustat sukat
Käsineet	Sotilassoittajan valkoiset nahkasormikkaat Rumpalin valkoiset nahkasormikkaat	Sotilassoittajan valkoiset nahkasormikkaat (käytetään erikseen käskettäessä)	Mustat nahkasormikkaat 6)
Paita	Paitapusero m/58 5)	Frakkipaita	Paitapusero m/06 5)
Solmio	Tummanharmaa solmio	Musta solmuke	
Kaulaliina	Ilmavoimien kaulaliina 4)	Valkoinen tai ilmavoimien kaulaliina 4)	Ilmavoimien kaulaliina 4) 6)
Olkapunos	Keltainen olkapunos m/91	Keltainen olkapunos m/91	
Olkavaate			
Säärystimet	Sotilassoittajan valkoiset säärystimet m/90 (erikseen käskettäessä)		
Nuottilaukku	Valkoinen nuottilaukku m/90 1)	Valkoinen nuottilaukku m/90 1) (käytetään erikseen käskettäessä)	(käytetään erikseen käskettäessä)
Kunniamerkit	PEHENKOS ohjeistaa	PEHENKOS ohjeistaa	PEHENKOS ohjeistaa

HUOMAUTUKSET:

Naiset käyttävät vastaavia Ilmavoimien sotilaspukuneita ja -pukuja.

(n) = naisilla pukineesta oma mallinsa

1) Valkoista nuottilaukkua kannetaan sinivalkoisessa, olkahihnalla varustetussa vyössä tai sinivalkoisessa nuottilaukun kantohihnassa. Kapellimestarit eivät käytä nuottilaukkua.

2) Esiintymispukua II voidaan käyttää ennen klo 18:00 alkavissa tilaisuuksissa erikseen käskettäessä.

3) Edustuspukua m/15 voi käyttää erityisen suurta näyttävyyttä vaativissa kotimaisissa ja kansainvälisissä juhla- ja Tattoo -tapahtumissa kaikkina vuodenaikoina. Edustuspuvun yksityiskohtainen kokoonpano vahvistetaan puvun käyttöön hyväksymisen jälkeen (vuoden 2015 aikana).

4) Päällystakin m/30 ja lippalakin m/49 tai turkislakin m/39 kanssa käytetään maavoimien kaulaliinaa ja mustia nahkasormikkaita. Valkoista kaulaliinaa ja sormikkaita käytetään päällystakin m/30 ja lippalakin m/87 tai turkislakin m/87 kanssa.

Päällystakkia m/30 voi käyttää ilman kaulaliinaa tai kaulaliinan kanssa. Ilman kaulaliinaa käytettäessä takin kahden ylimmäisen napin on oltava kiinni.

Kaulaliinaa käytettäessä takin kaksi ylimmäistä nappia ovat auki.

5) Olosuhteiden niin vaatiessa voidaan esiintymispukua I keventää esiintymällä takin sijaan paitapuserossa m/58. Tällöin käytetään aina solmiota.

Edustuspukua m/15 voidaan keventää esiintymällä takin sijaan paitapuserossa m/06 solmion kanssa tai ilman sitä.

6) Käytetään sään / olosuhteiden mukaan

Merivoimien soittokunnan esiintymispuvut I-II ja edustuspuku:

PUKINE	Esiintymispuku I	Esiintymispuku II 1)	Edustuspuku (Merivoimien hellepuku m/06) 2)
Päähine	Sotilassoittajan baretti Lippalakki m/30 7) Turkislakki m/30 Valkoinen kypärä 3)	Lippalakki m/30 7) Turkislakki m/30	Lippalakki m/30 valkoisella lakinpäällisellä
Takki tai pusero	Kavaijitakki m/30 (n)	Messitakki m/30 (n)	Helletakki m/30
Housut	Kavaijihousut m/30 (n)	Messihousut m/30 reunusnauhoin (n)	Hellehousut m/30
Liivit		Valkoinen vyöliivi	
Päällystakit	Merivoimien päällystakki m/30 (n) 5) Merivoimien sadetakki	Merivoimien päällystakki m/30 (n) 5)	
Jalkineet	Puolikengät	Juhlakengät	Valkoiset puolikengät
Sukat	Mustat sukat	Mustat sukat	Kokovalkoiset sukat
Käsineet	Sotilassoittajan valkoiset nahkasormikkaat 3) Rumpalin valkoiset nahkasormikkaat 3)	Sotilassoittajan valkoiset nahkasormikkaat 3)	
Paita	Valkoinen paitapusero m/58 6)	Frakkipaita	Paitapusero m/06, valkoinen lyhythihainen 6)
Solmio	Musta solmio	Musta solmuke	
Kaulaliina	Merivoimien kaulaliina 5)	Valkoinen tai merivoimien kaulaliina 5)	
Vyö			valkoinen kangasvyö kullanvärisellä soljella
Olkapunos	Keltainen olkapunos m/91 3)	Keltainen olkapunos m/91	
Säärystimet	Sotilassoittajan valkoiset säärystimet m/90 3)	Sotilassoittajan valkoiset säärystimet m/90 3)	
Nuottilaukku	Musta kiiltonahkainen nuottilaukku 4)	Musta kiiltonahkainen nuottilaukku 3) 4)	
Kunniamerkit	PEHENKOS ohjeistaa	PEHENKOS ohjeistaa	PEHENKOS ohjeistaa

HUOMAUTUKSET:

Naiset käyttävät vastaavia Merivoimien sotilaspukineita ja -pukuja.

(n) = naisilla pukineesta oma mallinsa

- 1) Esiintymispukua II voidaan käyttää ennen klo 18:00 alkavissa tilaisuuksissa erikseen käskettäessä.
- 2) Edustuspukua (merivoimien hellepuku m/30) voidaan käyttää erityisen suurta näyttävyyttä vaativissa kotimaisissa ja kansainvälisissä juhla ja Tattoo -tapahtumissa kaikkina vuoden aikoina. Edustuspukuun ei kuulu päällystakkia, joten sellaiset tilaisuudet, joissa pitää käyttää päällystakkia, käytetään esiintymispukua I tai II.
- 3) Käytetään erikseen käskettäessä.
- 4) Esiintymispukua käyttävät ammattisotilaat kantavat nuottilaukkua paraatipuvun vyössä. Kapellimestarit eivät käytä nuottilaukkua.
- 5) Päällystakkia m/30 voi käyttää ilman kaulaliinaa tai kaulaliinan kanssa. Ilman kaulaliinaa käytettäessä takin kahden ylimmäisen napin on oltava kiinni. Kaulaliinaa käytettäessä takin kaksi ylimmäistä nappia ovat auki.
- 6) Olosuhteiden niin vaatiessa voidaan esiintymispukua I keventää esiintymällä takin sijaan paitapuserossa m/58. Tällöin käytetään aina solmiota. Edustuspukua m/06 voidaan keventää esiintymällä takin sijaan paitapuserossa m/06 solmion kanssa tai ilman sitä.
- 7) Valkoinen päällinen 1.5. – 30.9. Tummansininen päällinen 1.10. – 30.4.

Esimerkkejä soittokuntien esiintymispuvuista

Maavoimien soittokuntien esiintymispuku I

Varusmiessoittokunnan esiintymispuku m/91

Maavoimien soittokuntien edustuspuku m/03

Kaartin Soittokunnan edustuspuku m/95

Merivoimien soittokuntien esiintymispuku I

Merivoimien soittokuntien esiintymispuku II

PUOLUSTUSVOIMIEN VIRKAPUKUJEN KÄYTTÖMÄÄRÄYKSET

LIITE 1 (1/2)

PUOLUSTUSVOIMIEN PALOPÄÄLLYSTÖN VIRKAPUKUJEN KOKOONPANOT

PUKINE	Kevyt palveluspuku	Palveluspuku	Juhlapuku	Paraatipuku 2)
Päähine	Musta baretti 1) Musta turkislakki 1) Pelastuspäällikön kesälakki m/39 1)	Musta baretti 1) Pelastuspäällikön lippalakki m/49 4) Musta turkislakki 1)	Pelastuspäällikön lippalakki m/49 4) Musta turkislakki 1)	Musta baretti 1) Pelastuspäällikön lippalakki m/49 4) Musta turkislakki 1)
Takki tai pusero	Pelastuspäällikön pusero m/83 (n)	Pelastuspäällikön takki m/58 (n)	Pelastuspäällikön takki m/58 (n)	Pelastuspäällikön takki m/58 (n)
Housut	Pelastuspäällikön housut m/83, m/58 (n)	Pelastuspäällikön housut m/83, m/58 (n)	Pelastuspäällikön housut m/58 (n) 3)	Pelastuspäällikön housut m/83, m/58 (n)
Hame	Pelastuspäällikön hame m/83, m/58	Pelastuspäällikön hame m/83, m/58	Pelastuspäällikön hame m/83, m/58	Pelastuspäällikön hame m/83, m/58
Päällystakit	Merivoimien päällystakki m/30 (n) 8) Päällystakki m/08 Merivoimien sadetakki Merivoimien sadetakki m/96 , naisten	Merivoimien päällystakki m/30 (n) 8) Päällystakki m/08 Merivoimien sadetakki Merivoimien sadetakki m/96 , naisten	Merivoimien päällystakki m/30 (n) 8)	Merivoimien päällystakki m/30 (n) 8) Merivoimien sadetakki Merivoimien sadetakki m/96 , naisten
Jalkineet	Mustat puolikengät Avokkaat 6) Naisten talvisaapikkaat 6)	Mustat puolikengät Avokkaat 6) Naisten talvisaapikkaat 6)	Mustat juhlakengät Avokkaat 6) Naisten talvisaapikkaat 6)	Mustat puolikengät Avokkaat 6) Naisten talvisaapikkaat 6)
Käsineet	Mustat nahkasormikkaat	Mustat nahkasormikkaat	Valkoiset tai mustat sormikkaat	Mustat nahkasormikkaat
Paita	Paitapusero m/58 valkoinen (kaikki mallit) Merivoimien villapaita m/83	Paitapusero m/58 valkoinen (kaikki mallit)	Paitapusero m/58 valkoinen (kaikki mallit)	Paitapusero m/58 valkoinen (kaikki mallit)
Solmio	Musta solmio	Musta solmio	Musta solmio	Musta solmio
Sukat	Mustat sukat Sukkahousut 7)	Mustat sukat Sukkahousut 7)	Mustat sukat Sukkahousut 7)	Mustat sukat Sukkahousut 7)
Kaulaliina	Merivoimien kaulaliina 8)	Merivoimien kaulaliina 8)	Valkoinen tai merivoimien kaulaliina 8)	Merivoimien kaulaliina 8)
Housuvyö	Musta housuvyö	Musta housuvyö	Musta housuvyö	Musta housuvyö
Vyö			Juhlavyö m/38	Nahkavyö m/84 5)
Kunniamerkit		PEHENKOS ohjeistaa	PEHENKOS ohjeistaa	PEHENKOS ohjeistaa

HUOMAUTUKSET:

(n) = naisilla pukineesta oma mallinsa

1) Pelastuspäälliköille käyttöön vahvistetut. Kesälakin reunusnauha on punainen.

2) Paraatijoukoille voidaan määrätä muukin paraatipuku.

3) Housuissa reunusnauhat.

4) Lakin kanssa ei käytetä valkoista lakinpäällistä

5) Erikseen käsketyillä lippu- ja kunniaavartioilla.

6) Käytetään hameen kanssa

7) Ihonvärisiä tai tummia sukkahousuja käytetään hameen ja avokkaiden sekä talvisaapikkaiden kanssa. Juhlapuvun kanssa käytetään tummia sukkahousuja.

8) Päällystakkia m/30 voi käyttää ilman kaulaliinaa tai kaulaliinan kanssa. Ilman kaulaliinaa käytettäessä takin kahden ylimmäisen napin on oltava kiinni. Kaulaliinaa käytettäessä takin kaksi ylimmäistä nappia ovat auki.

Puolustusvoimien palopäällystö käyttää virkapukuja ja -pukineita eri tilaisuuksissa, kuten maavoimien ammattisotilaat käyttävät sotilaspukuja pääesikunnan logistiikkaosaston normin PVHSM HPALV 002 - PELOGOS (Puolustusvoimien sotilaspukujen käyttömääräykset) mukaisesti. Palopäällystön käyttöön vahvistetut virkapukineet ovat laadultaan ja kuosiltaan samanlaiset kuin vastaavat maavoimien sotilaspukineet ja väritään kuin vastaavat merivoimien pukineet.

ESIMERKKEJÄ PUOLUSTUSVOIMIEN PALOPÄÄLLYSTÖN VIRKAPUKUJEN KOKOONPANOISTA

Kevyt palveluspuku

Palveluspuku

Juhlapuku

Paraatipuku

PUOLUSTUSVOIMIEN VIRKAPUKUJEN KÄYTTÖMÄÄRÄYKSET

LIITE 2 (1/2)

PUOLUSTUSVOIMIEN VAHTIMESTARIEN JA AUTONKULJETTAJIEN VIRKAPUKUJEN KOKOONPANOT

PUKINE	Vahtimestarin ja autonkuljettajan palveluspuku 1)
Päähine	Ilmavoimien turkislakki m/39 2) Ilmavoimien baretti 2) Ilmavoimien kesälakki m/39 2)
Takki tai pusero	Ilmavoimien pusero m/83 (n) Takki m/70 (n) 3)
Housut	Ilmavoimien housut m/83, m/58 (n)
Hame	Ilmavoimien hame m/83, m/51
Päälystakit	Päälystakki m/08
Jalkineet	Mustat puolikengät Avokkaat 4) Naisten talvisaapikkaat 4)
Käsineet	Mustat nahkasormikkaat
Paita	Paitapusero m/83 tai m/58 (kaikki mallit) Ilmavoimien villapaita m/83 6)
Solmio	Musta solmio
Sukat	Mustat sukat Sukkahousut 5)
Housuvyö	Musta housuvyö

HUOMAUTUKSET:

(n) = naisilla pukineesta oma mallinsa

- 1) Vahtimestarit ja autonkuljettajat käyttävät vahvistettua virkapukua virkatehtävissään. Palveluspuvussa voidaan esiintyä ilman puseroa, jolloin tulee käyttää solmiota. Takissa, paitapuserossa, villapaidassa ja päälystakissa on puolustusvoimien tornitunnus.
- 2) Päähineissä ei ole kokardia / lakkimerkkejä. Kesälakissa lakissa ei ole reunusnauhaa.
- 3) Entinen nk. vahtimestarin takki m/70. Kuuluu myös autonkuljettajan palveluspukuun
- 4) Käytetään hameen kanssa
- 5) Ihonvärisiä sukkahousuja käytetään hameen ja avokkaiden sekä talvisaapikkaiden kanssa.
- 6) Villapaidan kanssa paitapuserossa m/58 käytetään solmiota ja paitapuseroa m/83 voidaan käyttää ilman solmiota. Solmiota käytettäessä paidan kaulukset ovat villapaidan kauluksen alla. Ilman solmiota esiinnyttäessä paitapuseron m/83 kauluksen tulee olla villapaidan päälle käännettynä. Villapaidan olkapolettissa käytetään arvomerkkilaattoja ja villapaidan helma pidetään housujen päällä.

ESIMERKKEJÄ PUOLUSTUSVOIMIEN VAHTIMESTARIEN JA AUTONKULJETTAJIEN PALVELUSPUVUN KOKOONPANOISTA